

In nomine domini nostri ihesu
xpi Amen. Incipit liber qui
dicitur Supplementum.

Doniam summa que
magistrutia seu pi
sanella vulgariter nuncupatur. propter
eius operositatez apud confessores
comius moleuit. Et quia propter eius ab
chicas quantitates nimium in suis quibus
episcopus corrupta. ac propter eius breuitatem
in plerisque suis decisionibus valde
dubia. declaracione et suppletione in
digens. Idcirco ad comune simpli
cium confessorum utilitatem quantum mihi
dominus dederit decreui dictam summam
emendatam ad eam quotationem
reducere. ac eius breuitati quod breuius
valuerit quodvis fuerit expedire.
addendo supplere. utque additio cog
noscat in eius principio. **A.** In fine
vero **B** littera ex rubro ponetur dicte
summe alphabetici ordinis sequendo.
et paragraphos in marginibus per quos
tas notando post principium capituli. li
cet in prefata summa continetur princi
pium per primum. Et propter predicta hoc

opus supplementum appellari potest. **B**

Abbas in suo
monasterio conferre potest suis
subditis primam tonsuram et duos
ordines minores. dummodo sit sacer
dos et manus imposita sit ei secundum mo
rem prescribendo. extra de eta. et qua
li. cum contingat. et lxxix. dist. quoniam vi
demus. **A.** Ordines minores sunt ho
stiarium. psalmistam. et lectoratum
exorcistam. acolitatum. xxi. di. de
vot. Et psalmistam et lectoratum idem
sunt ut potest colligi ex textu et glossa
dicti. c. cum contingat. Abbas autem
conferre potest lectoratum. dicto. c. cum
contingat. et c. quoniam consequenter. et ho
stiarium qui precedit. et sic istos
duos. cum ad ordines non sit prece
dendum per salutem. ut extra de de. per sal.
pro. c. vno. **B.** Hoc etiam potest electus
in abbatez si episcopus differat eum bene
dicere. extra de supple. neg. pla. sta
tuimus. **A.** Ibi dicitur. Si episcopus scio
cum humilitate ac deuotione sicut con
uenit requisitus. abbates benedicere
forte renuerit. eis de abbatis licet
ceat priores monachos benedicere. et
alia que ad officium hominum pertinent
exercere. donec ipsi episcopi duritiam su
am recogitent et abbates benedicere
non recusent. **B.** Alienis autem confer
re non potest extra de priuilegiis. abbates
li. vi. **A.** Ibi dicitur. Nec abbatibus li
cetur sit aliusque monasteriorum suo
rum conuersis et qui ad illa conuola
uerint et in quos ecclesiastica et quasi
episcopalem iurisdictionem obtinet pri
mam clericalem conferre tonsuram. ni
si eis id competat ex pleno prefate se
a. ij.

dis indulto. B

Abbas a quilibet cōuen-
tialis p̄latus req̄-
rere debet mōachos fugitiuos. A.
Abbe. a electos. vt m. c. ne vagan-
di. infra allegato. B. Et ad claustrū
reducere salua ordīs disciplina. ex-
tra. de regu. ne vagādi. A. Als m̄
capit. ne religiosi. v. de infra apol-
tasia. v. p. ij. B

Utrū abbas possit licētia
re subditos suos ad
aliā religionē. R. fm̄ Monalbū.
Potest q̄dem licētiare ad ecclēz re-
ligionē de cōsensu capli. aliter non
ad minore vero nō p̄t. ar. xix. q. ij.
statuim⁹. x. q. ij. sine excepcone.
De artiori vero religiōe dicit infra
religio. v. p. i. A. Exibi dīdis pōt
colligi q̄ ad artiore p̄t licētiare: n̄
cederet i graue iacturā seu ifamīā
ogregatōis vñ transit. B. Ad ep̄a
tum q̄ si subdit⁹ eligat. p̄latus li-
centiare p̄t etiā nō req̄sito cōuentu.
extra de ele. si religiosus. i. fi. li. vi.
A. Intellige si iā fūit facta electō
nō autē electiōni future. vt in de.
fi. extra de elec. vbi d̄r. Cuz cessa
religioso a supiore suo licētia vt
electōni vel p̄uisioni si quā de ip̄o
otigerit fieri suū dare possit assen-
su ambicōnis vitio viā paret nul-
lus eā existere posse volum⁹ firmi-
tatis. B

Abbas vn⁹ non p̄t p̄fite-
re in diuersis mō-
sterijs. extra de religi. do. c. vlt. in
fi. A. Ibi etiā d̄r. Ne q̄s in diuersis
mōsterijs locū monachi h̄re p̄su-
mat. B. Vide hoc infra religio. i. p.

p. A. Exibi dīdis p̄t q̄ religiosus
nō p̄t p̄fesse p̄libus mōsterijs seu
ecclēijs cura aīaz h̄ntib⁹ sine au-
toritate sedis aplice. nisi vnū mō-
steriū seu ecclā depēdeat ex alio vel
admuicē sint anere. B

Abbas in collatōe ali cu-
ius p̄orat⁹ nō p̄t
aliq̄d nouū onus imponē. Hoc
exp̄sse cōtinebat in quada⁹ decre.
extrauagāti Alexādrī q̄rti. q̄ licet
hodie reuocata sit p̄ p̄hemū Gre-
gorianū libri sexti hoc tñ est etiā
de iure cōi. extra. vt bñficia ecclē-
siastica. c. vt nostrum. a. de suppl.
neg. p̄la. q̄ regulares. i. de. A. In
hac de. hoc dare d̄r. B

Utrū abbas possit dāe li-
centiā mōachō ali q̄
retinere. R. q̄ mōchus teneat ali
q̄d tanq̄ p̄p̄riū nullo mō abbas
p̄t. ex. de statu mo. cū ad mōsteriū
am. in fi. q̄ teneat q̄tū ad vsū
ita tñ q̄ p̄p̄ietas sit mōsterij cōce-
dere p̄t vt p̄itw. l. f. glosator Ray

Si eps voluerit mōachū in-
stituē in p̄latū in ecclā se-
culari a abbas nō lit. obediedūz ē
abbi. xvi. q. i. cū vtilitate. a. lviij.
dis. c. i. a. ij. Sed si vtilitas ecclē exi-
gat. cogi debet abbas p̄ suū sup̄i-
orē. vt m. c. cū p̄vtilitate. A. In h̄o
c. de hoc vlt. ml d̄r. Ex iurib⁹ ibi
p̄ glo. i. cōtrariū allegatis viz. ii. q.
vij. cū pastoris. a. xvi. q. q̄rere.
forte p̄t sumi rō h̄ vltimū dīdi. B

Utrū abbas possit phile-
tur ep̄o vel ei⁹ p̄uatio. R. fm̄ vlt.
Nō p̄t. cum ep̄s sit ordinar⁹ oīm

subditoꝝ. nisi forte essent excepti.
vel cōtrā sit in eoꝝ cōstitutio mō
cōfirmatis a papa vel in eoꝝ pūile
gijs. **A.** **Abdit glo. Ray.** q. m. h. l. o.
m. n. mōachus tenet abbati suo
vel alteri de mandato eiꝝ cōfiteri si
hoc ei p̄cipiat post q̄cōfessuꝝ fuit
ep̄o vel eiꝝ p̄maro. **S.** in hoc v. nō
tat i. sū. c. li. iij. ti. xxij. q. xvj. cō
dicūt theologi cōiter. q. cōfessioez
semel bona fide factā ei qui potuit
absoluē nunq̄ tenet hō reiterare
nisi velit. immo etiā dicit **Tho.** in
q̄daz. q. de q̄libet. q. non p̄t aliq̄s
auctoritate cuiuscūq̄ hōis cōpelli
ad cōfitebū p̄cā qd̄ alteri cōfessus
est q̄ absoluere potuit. q. cōfessio
p̄dōꝝ est q̄dā sacramentale dīno
impio subiacēs nō hūano. **B**

Habituista sta
tim p̄ cōfirmacōz p̄t cōfer
re eccl̄as a bñficiā a m̄stituere deri
cos in eccl̄ijs ad suū mō alteriū
p̄tinētibꝝ sicut faciūt aliq̄ cōfirma
ti. ex. de elec. nosti. a. de h̄ijs q̄ fiūt
a p̄la. ea noscūt. **Cō. Ber. a. Hosti.**
A. Iura allata nō tene hoc p̄bāt
si bñ hoc no. glo. in. c. dilecta. extē
de ma. a. obe. a. h̄i in sū. c. li. iij. ti. x
vij. q. v. **B**

Utrū possit excoicare. **R.**
Nec excoicare p̄t nec
ab excoicacōne absoluē. extra de
ma. a. obe. dilecta. et extra. de sen.
exco. de mōialibꝝ. Sed a addit hoc
vñ. dicēs. Credo q. possit p̄cipere
p̄biteris q̄ excoicēt vel absoluāt
mōiales delinq̄ntes a illi tenent
obediē. si tñ hoc h̄nt p̄biter ex cō

cessione gñali vel speciali dioceſa
ni vel pape vel de antiq̄ a approba
ta cōfuetudie. **A.** **Idē dicitur in sū.**
cō. dicta. q. v. **B**

Utrū ab bissa possit aquā
benedicere. cōfessioes
audiē. sacrales p̄mias imponē. **R.**
Breuē nullū actū sacrales exēcere
p̄t. extra. de pe. a. re. noua. **A.** **Ibi**
etiā dē q. nō p̄nt mōiales p̄prias
bñdicere. nec p̄dicāe publice. si de
bñdicōne aq̄ m̄l dē n̄ forte sumat
ex eiꝝ rōe. Et in p̄dictis cō. **Alb. B**

Utrū possit suspēdere vel im
terdicere. **R.** **fm. Ho**
sti. Ab officio suspēdere non p̄t. q.
hoc q̄si clauū est a sub noie cōfue
eccāstice cōtinē. Siliter nec iterdi
cere possz. posset tñ **fm. Imo.** si eēt
cōfuetudo. a bñficio vero suspēdere
p̄t. extra. de ma. a. obe. dilecta. **A.**
Lz sic dixerit **Hosti.** tñ glo. i. dicto
c. dilecta. dicit q. p̄t suspendere ab
officio a bñficio mōchas suas a
dericos sue iurisdicōi subiectos
fm. qd̄ hic satis innuē. Hoc etiā
tenet glo. Ray. a q̄dā aliq̄t in sū.
c. li. iij. ti. xxij. q. v. **Imo** etiā in dō
c. dilecta. dicit q. ab bissa p̄t suspēdē
dericos suos ab officio a bñficio
a hoc ē ea rōe. q. ex cōfuetudine iu
risdicōz ordinariā hz. infra. de ar
bi. dilecta. **Al. n.** est cōn ius cōe. **C**
de arb. l. vlt. h̄c ille. Et hoc vñ verū
us q. ex cōfuetudie possit ab bissa
suspēdere ab officio a bñficio p̄ iu
ra p̄allata. Et sūdit **Imo.** vbi sup̄
q. ex cōfuetudie induci n̄ p̄t inē
dictū de iure ponē possit. sic nec ex
coicacōez. **forte hoc iō dicit Imo.**
a. iij.

q̄ res est m̄gni p̄deris. B

Utrum possit p̄dicare. *Re. Nec*
pt̄ p̄dicare: nec pub
lice docere. vt dicit̄ q̄. femia. *¶ i. A.*
Ibi ad hoc allegat̄ iura. p̄ q̄ etiā
facit. extra de pe. a re. noua. B. Po
test tñ suas subditas exhortari a i
formare. Itē non pt̄ ordinē recipe
nec sup̄ spūalib⁹ iudicare q̄dam
h̄mōi que femis phitenē: vt *¶ fe*
mina p̄ totū. De electōe abbatisse
h̄. ¶ electio. i. ¶ h̄. Et q̄nā qualis p̄
homagio pt̄ egredi clausurā mo
nialiu⁹. vide q̄. monialis. *¶ iij. A.*
Hic allegat̄ *¶ iij. cōputando p̄nci*
piū capituli p̄vno. *¶ h̄. nō sic poni*
tur in q̄tatione quā hic signo. cū
sepatim soleat allegari p̄ncipiū
capituli ab ei⁹. *¶ B*

Absolutio. i. coi
ter. De absolutōe ab excoi
catōe sciendū est q̄ ab oī excoi
catōe siue maiori siue minori lata a
iure. pt̄ excoicatus absolui a suo
ep̄o nisi oītoz canonis sibi resua
uerit vt extra de sen. exc. nup. *¶ m*
ij. Pōt etiā p̄prius sacerdos absol
uere a minori. vt in dicto. c. nup.
Nō autē a maiori. vt dicit̄ q̄. cōfē
sor. *¶ i. A.* Intellige nisi p̄pri⁹ sac
dos p̄sit ecclesie collegiate. vt ab
bas archiep̄s b̄ic a h̄mōi. tales em̄
p̄nt excoicari: a silit̄ inferiores q̄
bus hoc p̄tet̄ osuetudo. vt in sū. c.
li. iij. ti. xxxij. q. i. Et sicut p̄nt ma
iori excoicacōe excoicare. ita a ab
illa absolui. vt in *¶ fe. B.* A s̄ma
vero iudicis n̄ pt̄ q̄s absolui: nisi
ab excoicatore vel ab ei⁹ sup̄iore si

ad illū fuit appellatū vel si excoica
tor negligēt vel malitiose diffēat
absolutōez a in alijs casib⁹ in q̄to
archieps pt̄ iudicare de subditis
suffraganeoz suoz. q̄s habes *¶*
archieps. *¶ iij.*

Absolueret̄ q̄ ligare
seu excoicare
pt̄. xxi. dis. inferior. Fallit hoc i. vij.
casib⁹. Primo in delegato pape. q̄
in obediētē sue s̄nie excoicare pt̄: *¶ h̄*
p̄ annū absolueret̄ nō pt̄. ext̄ de
offi. deleg. q̄renti. A. Intellige p̄
anū. s. a diffinitūa s̄nia vt pt̄ ibi
p̄ glo. B. Secdo q̄n iudex eēt excoi
cat⁹ maiori excoicacōe. q̄ tūc nec
excoicare nec absolui pt̄. xxxij. q.
audini⁹. Secus si eēt excoicatus
minori excoicacōe. ex. de sen. exc.
duob⁹. a de de. exc. m̄. si celebrat
Tercio fallit q̄n p̄ ep̄m excoicat⁹
m̄ediari⁹ qui postq̄ fuerit publi
cat⁹ nō absolui nisi a p̄p. ex. de se.
exc. tua. Q̄nto in clericis q̄ exhibēt
hereticis eccāstica sacramēta. q̄s
ordinari⁹ officio puare pt̄: *¶ h̄. nō re*
stitui. extra de here. excoicacōm.
A. i. *¶ sane.* vbi etiā d̄r̄ idē de ec
pietib⁹ ab hereticis elemosinas.
aut oblatōes. seu q̄ tradiderit eos
eccāstice sepulture. a q̄s d̄idū ē de
clericis idē a ibi d̄r̄ de regularib⁹.
a subdit. q̄b⁹ etiā hoc infligat̄. vt
eoz p̄uilegia in illa diocesi nō ser
uētur in q̄ tales excessus presūpse
runt p̄petrare. Q̄nto q̄n q̄s p̄ oītiū
p̄ primā a scdā mōmōz fuit
reptus culpabil̄ in cōferendo b̄n
ficia indignis. q̄ debz p̄ ip̄m cōci
liū suspendi a cōferendis b̄nificijs

quā sūam null⁹ nisi papa vel n⁹
de pñcipalib⁹ pñarchis potest re
larae. extē de pñen. graue. **Sexto**
in de gradato. quē si ep⁹ degēbat
sol⁹ papa instituit. extra de de. nō
re. ex tue. **A.** Ibi nō dare hoc dicit
tñ idē dicit Albr. **B.** Septio si ex
cōicator nō fuit sacerdos. q. q. uis
possit ex cōicare et etiā absoluerē a
sentētia iudiciali. debet tñ dicere
absoluto: vt oñdat se sacerdoti qui
rōe clauis ipm absoluat q. tñ ab
solemnē reconciliationē ecclē. **S.** ei
minoris ex cōicacōis absolucō req
rit sacerdotē: vt extra de sen. exco.
nup. multo magis reqritur in ma
iori. **A.** **Cō. Alb.** **B.** Hanc qstionē
vide plen⁹ hic infra. p. l. t.

Absolutio ex cōicator
in certis casib⁹
b⁹ ad solū papā ptinet. **Prim⁹** est
de eo q. verberat clericū. xvij. q. iij.
si quis suadēte. **Vide** tamē casus h⁹
multas excep cōnes. q. s. vide infra
absolucō. ij. p. totū. **Sec⁹** est de eo
qui incēdit vel frangit eccliam vel
locū religiosū. aut amitterit q. an
te q. denūciatur pōt absolui a suo
epō. postea vero nō nisi a papa. ex
de sen. exco. q. l. i. **Et** idē est de quo
cūq. alio incēdialo si forte ex cōice
tur a publicē. extra de sen. exco.
tua. **Et** vide hūc casū infra ex cōica
tio. iij. **Terc⁹** qñ papa aliquem
noiatim ex cōicat. quē sol⁹ papa
absoluit: et sic etiā solus absoluit
omēs ei pñcipātes. s. in cime ppter
q. ex cōicat⁹ est. extra de sen. exco.
significauit vel etiā qui ei sciēt pñci
pat in dñis vt q. dā dicit p. dicitū

c. significauit. **S.** alij exponūt. qñ p
mus erat ex cōicat⁹ a papa cū pñ
cipātib⁹. vel q. dicitū. c. loq̄tur de
pñcipātib⁹ in crimine. **A.** Velitas
ē vt ex ipō textu colligit⁹ notatur
i directoria. li. iij. n. ij. p. l. i. q. dicitū
c. significauit. loq̄tur de clericis q.
sciēt et spōte pñcipāt ex cōicato
a papa i officiis dñis. **I.** vt ibi
dicit. ad hoc vt ista ex cōicatio ob
tineat. opt⁹ q. pñcipātes sint de
rici. **I.** q. in dñis pñcipēt. **I.** q.
illi ex cōicati sint a papa. **I.** q.
pñcipatio a admisso fiat spōte
sciēt. sicut hoc totū manifeste col
ligit⁹ ex textu dicte decretalis. vbi
hoc notat Hosti. q. Archi. xi. q. iij.
placuit. et Jo. an. extra eo. statuit⁹
li. vi. Cō. Alb. **Et** intelligit⁹ siue ista
pñcipatio in dñis fiat in ecclia si
ue extē vt in sū. d. li. iij. ti. xxij. q.
xxij. vltra mediū. **B.** Ret⁹ de fal
sante lras pñles. vel sciēt falsis
vtente. extra de falsis. dura. **S.** ut
alij casus papales pñter pñdictos.
In sexto habetur duo. **Prim⁹** est
de insecutorib⁹ cardinaliū. qui in
currūt multas et gēues penas. vt
extē. de penis. felicis. eo. libro. **Se**
cū de illis qui occasiōe senten
tie ex cōicationis suspēsiōis vel in
terdicti late dāt licentiā grauādī
illos qui tulerūt vel suos i psonis
vel bonis. vt extra de sen. exco. qui
cūq. **Vide** plen⁹ infra. ex cōicatio
ij. v. ver. xxi. **A.** Pot⁹ est q. iij. fm
quotacōnem eius. **B.** I. q. uicūq.
corp⁹ alicuius defūdi incidet vel
decoqueret p. ossib⁹ trāsferendis.
Hoc in q. dāz extrauag. **Bonifacij**
a. iij.

oñt auī q̄ incipit. De testā de In de
mētims sunt. v. Prim⁹ est si m̄q̄si
tores hereticoꝝ odio. grā. amore
vel lucro cōi iusticiā a oñciāz omī
serit cōi quēpiā pcedere vel ipsaz
heresim alicui iponerēt. aut ipone
rēt q̄ impediāt officiū suū vt de he
re. multoꝝ. m. fi. Sec⁹ est de religi
osis q̄ absq̄ sp̄ali licētia p̄prij sac
dotis solēmisarēt mēmoria. aut
mistrarēt sacra eukaristie. vel ex
tremeyndoiōis. Sufficit tñ licētia
prochialis etiā si nōdum est sac
dos. A. Cō. glo. in de. religiosi su
p̄uer. p̄sbiteri a p̄ui. S. hoc debz in
telligi dūmō sit m. xxv. āno sue e
tatis: a faciat se pmoueri infra an
nū a omissiōe cure sibi facte ad sa
cerdotiū. al̄s ip̄o iure p̄uati⁹ est
bñficio vt m. c. l. de elec. li. vi. nisi
eccia prochialis foret collegiata
Tūc enī non p̄uatur ip̄o iure: s̄ si
mōit⁹ se nō faciat infra p̄dictūz
t̄ps ordinari debet p̄uari. extra. de
elec. cū in cūctis. Inferiora q̄ m. c.
statuūz. eo. ti. li. vi. nisi q̄ ep̄i a su
p̄iores p̄nt occasiōe studiū scie de
ricis ouemētis cūz aliquib⁹ disp̄e
sare q̄ nō teneāt pmoueri ad sac
dotiū nisi p̄ septēniūz. dūmō infra
annū pmoueāt ad s̄b diaconatū
a p̄ septēniūz. amū ad diacona
tū a p̄sbiteatū. al̄ sūt ip̄o iure p̄ua
ti. Porro dco septēnio durāte ep̄i
a supiores dñt sollicite p̄uidere vt
p̄ bonos a sufficientes vicarios ab
eis i h̄mōi eccl̄is deputādos aīaz
quā diligenter exerceat a desuiat
laudabilē m̄ dñis. q̄b⁹ de eccl̄az
ip̄az p̄uētib⁹ necessaria a grue mi

nistrant. eo. ti. cū ex eo. li. vi. B. Si
milit etiaz licētia illi⁹ vicarij q̄ ge
rit ordinarā curā eccl̄ie. A. Cō. glo.
vbi sup̄. q̄ dicit q̄ videt sufficere
licētia vicarij gerētis curā p̄ mod
dicte decre. cūz ex eo. B. Itē sufficit
licētia diocefani vt nōt. Jo. an. ex.
de p̄ui. religiosi. i. de. A. In directo
ria li. iij. ti. iij. Sec⁹ dē q̄ ad p̄bi
cta nō sufficit licētia ep̄i. Glo. vero
i dicta de. religiosi. sup̄ v. p̄sbiteri
dic. Puto p̄ factū a p̄mis excusai
illū qui hoc fecit. nā diocesan⁹ est
prochian⁹ de dona. aplice. a ep̄s
p̄sbiter. xx. di. oliz. a de p̄ui. de.
c. ij. a facit q̄ d̄ sc̄p̄i de p̄. a re. oīs
sup̄ verbo p̄prio: et tūc eo forti⁹ q̄i
vacat prochialis eccl̄ia: s̄ q̄i nō
vacat oñulas abstineat ex licētia
ep̄i vel archiep̄i hoc nō fieri. l. ab
illis recipi possunt: vt sc̄p̄i de of
ficio archiep̄. c. iij. hec ibi. Tale cō
siliū videt tenendū nisi oñuetudo sit
in cōtrariū: q̄ op̄ia legū interp̄s ē
oñuetudo. ff. de legib⁹. si de interp̄ta
tiōe: a oñuetudo nō mala p̄ lege h̄n
da ē. di. v. oñuetudo a. ff. de legib⁹: s̄
ea: a requiritur licētia sp̄alis. h̄o est
q̄ de p̄sonis oñferente a recipiente a
de sacris fiat specificatio vt bñ sa
tisfaciat l̄re decre. fm glo. sup̄ v.
sp̄ali. Credetē tñ q̄ ex q̄ de sacro sit
specificatio. l. n̄ exprimat nom̄ p̄
rochial̄ cū dat l̄ma religioso. vel
nomē religiosi cūz datur l̄ma pro
chiano. cui⁹ ē pena: vt ibidez sub
dit glo. B. Itēz s̄litter excoīcati sūt
religiosi q̄ excoīcados a canōe ab
soluūt in casib⁹ n̄ cessis. aut ab
soluerēt a sentēcijs p̄ statuta p̄ui

cial siue finodolia p mulgatis. **A**
glo. i. dca de. religiosi. sup. v. de sen
tencijs dic. Puto q oem smaz indu
dit excoicacois: suspensiois vel me
dici. cui nccia fuerit absolutio.
Ite sup. v. a canone dic: q hxc ex
coicatio n obtinet si religiosus ab
soluet a smia iudicis. **I**te etia no. i.
directoria li. iij. ti. ij. **C**ccxxij. etia
si smia iudiciali est lata a papa.
Ite eo. ti. **C**ccxxiiij. notur q si eli
gius absolut a pco ppter qd i
currit qd excoicaco ex vel alia de p
dictis sentencijs. dum o n absoluat
ab excoicaco e ipsa vel smia n iur
rit hac pena. **B.** aut absolueret a
culpa a pena: vt i dicto. c. religiosi
Tercio est de i se autorib. epoz vt de
penis. si qd. **R**etus e de deicis a reli
giosis mducitib. ad vouedu: iura
du vel pmitte du. de eligedo apud
eos sepultura vel vt ia electa vlti
us n imutet: vt de penis. cupietes
de hoc vide j. sepultura. ij. **f. i. A.**
Ibi iste casus lati. pome. **B.** **R**etus
de hys q cogut celebrari in loco i
terdicto vel a d audieduz vocat ex
coicatos vel mdictos vel philet
eis ne moniti exeant a de illis q mo
niti noiati n exeut: vt de se. ex.
guis. **A.** **I**bi de. **N**e g excessus sic
gues exceditu impunitate traha
tur ab alijs i exepu psumptores
pfatos q in locis mdicto suposi
tis queq de cetero celebre officia
quolitet cogere. aut q modo pbi
do viz p capanay pullacoem vel
voco pcomiavt ibi ad officia eade
audienda aliqs excoicatos pferit:
vel mdicti smia innotatos euoca

re: seu q excoicati publice aut iter
dicti de ecclesijs du i iphis missaz
agutur solemia a celebratib. mo
ti vt exeant phitere. necno a excoi
catos publice vel mdictos q in ip
his ecclesijs noiati a celebratib. vt
exeant moniti remane psumpserit
excoicam. **B.** **I**te de illis qui frui
e qd arma ad impugnadu xpia
nos nccia deferret vel tuismitut seu
galeas aut naues vendut vel in pi
raticis sarrazenoz nauib. guber
natoz: excent vel ipendut ostiu vel
auxiliu in dispedu terre sce. ex. de
iudeis: ita quozudaa. c. ad liberan
du: a est casus papal p extraua
gant: vt hes j. sarrazen. **f. ij. A.**
Ibi de hoc lati. de. **M**ulte alie sunt
excoicatioes papales: qd hic ob
breuitate omitto: cu de hys lati.
dixeriz in quoda interrogatorio qd
copilau: a etia in qdri ga. **B.** **E**tia
infrayfus clauu.

Defuncto vel amotto epō
q excoicauerat
a vacante sede. caplm siue ille ad
que epalis iurisdicatio tuc ptinet:
pt absolue a sentetia siue iuris si
ue iudicis: sicut eps poterat vt in
vi. de ma. a ote. c. v. **E**ode mo etia
successor absolue pt a smia qua p
decessor tulit. ar. xi. q. iij. si eps. **A.**
ij. a ibi hoc plene pbat. **B.**

Bi archieps absoluat excoi
catos ab epō in casu non
cesso. **A.** **Q**d est regularit nisi in
casib. exceptis. de qbz archieps
B. no valet absolutio: qd est a no
suo iudice. ex. de offi. or. pastoral.
Si si p appellaco; causa deferret ad
a. v.

eū poterit absolue: ita tñ q nō m
fivocatis pñb? a ogmito de appel
latōe. ex. de app. romana. li. vi. q
de sen. exc. c. venerabilib? A. Cō.
Albriciis. a est cōs sentētia vt m
fñ. 2. li. iij. ti. xxiiij. q. xiiij. B

Eps epns in aliena dioceſi
absolue nō pñt in hñs
q requirūt caule ogmōez: q nec
sedere p tribunali pñt. ix. q. iij. epm
Sec? si nō requirāt caule ogmōez
q hec pñt ad volūtariā iurisdī
ctōem. Ite dico in legato de latere
pape extra fñnos sue legatōnis
ar. ff. de of. pñsul. a le. l. iij. a extē
de of. le. excoicatis. A. In dicta. l.
ij. sic dñ. Omñs pñsules statim post
q vñt egressi fuerint: habeāt iu
risdictōem: si nō cōtētiōsā: si volū
tariā: vt ecce manumitti apd eos
pñt tam liberi q serui a ad pñces
fieri. Cō. pñdictis Albrici. Et pñdicta
faciūt q licet vt notat glo. m dicto
c. excoicatis. legat? a latere postq
egressus est vñt quousq m vñt
revertat. possit absolue oēs a sen
tētia iniectōnis manuū. hoc tñ nō
potest facere nisi erga hoies sue le
gatōnis a in terra sue legatōnis
qn factū requirūt caule ogmōez
a videt sentētia glo. eo. c. excoicatis
dñ dictos legatos assimilāt pñon
sulib? a facit extra de offi. leg. c.
nouit: a ibi notat Imo. B. Epi au
tē expulsi possunt exēcere iurisdī
ctōez in alia dioceſi. A. Petita tñ
licētia ab epō dioceſi: a si non ob
tēta: ita q subditi nō expulsoēs
vel eoz fautores seu cōsiliarij vñt
dñs dñetas a fine sue dioceſi nō

trahāt. vt in de. qñis. de qñ infra
B. Et sic pñt absolue: vt in de. de
fo. cōpet. qñis. A. Aduertēdū eti
am q quilibet eps pñt etiā cōtēti
osam iurisdīctōem in aliena dio
ceſi exēcere de cōsensu dioceſanis
vt in sum. cō. li. iij. ti. xxiiij. q. liij.
Et idem est etiā m alijs pñtis: vt
notat Imo. i dicto. c. nouit. de of
fi. dele. B

Eps absolue pñt a senten
tia lata p suū archidi
aconū. plebanū vel alium sub eo
iurisdīctōem habētem: si nō debet
sine cōsētia illi? a qgrua satisfacti
one. extra d of. or. cū ab ecclia: a
c. ad repñmendā. Si tñ absoluerit
valz. ar. xi. q. vñ de pñona. Et test rō
q ep̄s est iudex ordinaris tam lai
coz q clericorū sui ep̄at? arg. m
Auten. de defen. ci. m pñcipio. A.
In hoc cōiter oueniūt doctores vt
nōtur i fñ. 2. li. iij. ti. xxiiij. q. xiiij.
Svt ibi pñ glo. Ray. dicit. Licet B
mgt parificet simplicē sacerdotē
cū plebano. tñ aliud credo d pñbi
tero prochiai quī nō hñ cōtētiō
sam iurisdīctōez a quī nō cōsueuit
excoicare nisi p damnis qñ igno
rant actores: a credo q ep̄s vel ille
q sup hoc gēit vices ei? ipō irreqñi
to satisfactiōe facta an se fieri pñt
vel pñmissa cū fieri poterit pñ talez
excoicatu absolue. B. Et idē est de
sentētia mēdicti: vt infra. mterdi
ctū. vñ. i.

Quī de vno ep̄atu domicili
um transfert ad aliū
potest p secūdu ep̄m absolui ab
excoicacōe iuris quā incurreat m

Si o[mn]i prioris h[ab]uit etiā a p[re]s[ent]e ibi
omisso vt ponit uol. **A. Cō. Alb. B.**

Quā ep[iscopu]s omittit alicui abso-
lutionem de om[n]i exco[m]muni-
catione. nō p[ro]pter hoc p[otes]t absoluer[e] il-
lū exco[m]municatū ab eo cuius absoluti-
onē non cōmisi[s]it in sp[eci]ali. forte q[uod]
exco[m]municat[us] erat p[ro]pter damnu[m] illatu[m]
ep[iscop]o vel aliq[ui]d h[uius]m[od]i. ex. de reg. iur.
in g[en]ali. li. vi.

Si papa mandat alicui q[uod]
aliquē exco[m]municet: nūquid
postea p[otes]t eum absoluer[e]. **Distin-**
gue. Si cōmittit ei cause cognitiōem
p[otes]t absoluer[e]. ar. xxi. dis. inferior.
Si uero papa iā diffinierat nego-
cium a mād[an]do exco[m]municari. nō p[otes]t ab-
soluer[e]: q[uod] nō ei iurisdic[ti]o: s[ed] p[ro]p[ri]u[m]
m[in]isteriū delegat. ex. de of. deleg.
q[ui]n. **A. secūdo** q[uod] est. c. fi. a hoc est
sentēcia Hosti. a Goff. vt in sum.
c. li. iij. ti. xxxij. q. xviij. **B**

Papa si salut[em] aliquē ex-
co[m]municatū vel partici-
pat ei siue sciēter siue ignorāte n[on]
p[otes]t hoc ille est absolut[us] vt in de.
si sum. de se. ex.

Si p[er] papam fuerit cōfirma-
ta aliqua exco[m]municationis
sentēcia quā inferior tulit: nūquid
inferior p[otes]t absoluer[e]. **Distin-**
gue quia si cōfirmata est ex certa sciē-
tia null[us] inferior potest sine pape
mād[an]do: nisi esset certū q[uod] p[er] falsi
suggestionē fuisset cōfirmatio im-
petrata. extra de cōfir. vii. vel inu-
ti. c. ij. Si uero simpliciter cōfirmat[ur]
a sine cause cognitiōe. tūc inferior
potest. extra de m[is]si. ex frequētib[us]
A. Nec fuit sentēcia Hosti. a glo.

Rap. Sed Goff. dixit. Verū est q[uod]
ille q[ui] tulit sentēciam possit ab illa ab-
soluer[e]. p[er] dictū. c. ex frequētib[us]: vt
in su. c. li. iij. ti. xxxij. q. c. s[ed] primū
tutū videt[ur]. **B**

Si de facto absoluo aliquē
ab exco[m]municatione de q[ui] non
possum: et postea aditā. deo si
possum eū certificare de errore meo
a consulere q[uod] impetret absolutiōem:
a interim deo me h[ab]ere ad illū q[ui] si
non absoluisse. uol. **A. vt in su. c.**
li. iij. ti. xxxij. q. cxi. B

Absolutio ex causa fal-
sa nō valet
fm Imo. a Hosti. q[uod] iudex sic non
intēdit absoluer[e] ut puta: si absol-
uēdus dicat se satisfecisse vel iniu-
riā sibi remissā fuisse vel aliq[ui]d
tale q[uod] non sit verū. **Al[ia]s** ab solu-
tio siue sit iusta siue iniusta tenet
quo ad eccl[esi]am militante[m]. ar. ex t[er]-
re. iur. ois res. Itē q[uod] iura p[ri]m[ar]ia
sūt ad absolue[n]dū q[uam] ad con-
demnādu[m]. l. di. p[otes]t. **A. Meli[us] fa-**
cit. c. cū smt. de re. iur. li. vi. Et p[ro]bi-
dis cō. Alb. B

Absolutio debet exco[m]municat[us]
qui offert se ad
iusticiā non obstante si aduersa-
rius appellet ne absoluat. **ext[ra] de**
appel. q[ui] fronte: s[ed] a istū casum h[ab]et
infra plen[us]. interdictū. v. iij. A.
Ibi dicit[ur] q[uod] ante absolutiōem de-
bet sufficientē cautionē prestare
de parendo iuri. a p[re]dicta intelligē-
da sūt nisi aduersari[us] dicat eu[m] ex-
co[m]municatū pro manifesta offensa. q[ui]
casu termin[us] octo dieb[us] ei dat[ur] ad
p[ro]bandū: a si p[ro]baueit nō relaxat[ur]

sententia nisi prius sufficiens prestatetur
emenda vel petens cautio de paren-
do iuri si offensa dubia proponatur
in. c. solet. de sen. exc. li. vi. **B.** Quod si
excoicatus impetrat sibi absolutio-
nem sciente adversario et non contradicente:
nec aliquid petente ipse adversarius non
potest postea querere: quod renuisse videtur
ex de sen. et re. in. quibus. **A. Co. Al-**
bricius B

Etiam inuitus quis potest ab ex-
coicatione absolui sicut
et inuitus excoicari: immo etiam ma-
nente contumacia potest aliquis discretus ex-
coicationem iuste latam remittere: si vi-
derit salutem illius expedire. **Tho. iiii.**
sen. di. xviij. de Alb. A. Idem dicitur
in sum. co. li. iij. ti. xxiiij. q. cxij. et
m. q. xij. B

Cum de excoicatione dubitatur: nu-
quid debet absolutio peti:
distingue: quod si quis super hoc habet
conscientiam scrupulosam nimis: deponat
eam ad os filii boni viri: quam si nolit
vel non possit deponere vel habeat de
hoc probabilem opinionem faciat se
absolui ad cautelam. ar. ex. de sen.
exc. inquisitioni. **A. Co. Alb. B**

Absoluitur excoicatus dicitur etiam excoi-
cationis fuisse dubiam vel
nullam siue falsam: et petit absolui
ad cautelam: absoluitur cum iurato-
ria cautione: nisi excoicator vel is pro
quo excoicatio lata est infra octo
dies probauerit de causa. ex. de sen.
exc. solet li. vi. **A. Ibi** nihil dicitur de iura-
toria: sed de perfecta cautione. quod requi-
rit pignora vel fideiussores: vel iu-
ramentum quam alia non possunt prestari
sicut et idonea cautio dicitur glo. in

c. Ouardus. ex. de solu. Item in dicto
c. solet: non dicitur quod excoicatus pro-
ponat etiam dubiam: sed nullam siue inu-
stam: et quicquid in probationibus remanet
dubium. Et quod ibi ad finem dicitur: si of-
fensa dubia proponatur: intelligitur non
propositionem partis: sed in examine iu-
dicis per defectum probationis: ut ibi per
glossam et de hoc dictum est in additione
super. **xxiiij. B**

Excoicator agnoscens
errorem siue
excoicationis debet reuocare siue ab-
solui non obstante appellacione ad-
versarii: sed si de errore dubitat potest
absolui recepta cautione quod iuri pa-
reat. **A. Immo** debet absolui recepta
sufficiens cautio: ut in. c. sa-
cro. de quod infra. **B. Sed** caueat iudex
ne errorem fingat in iudicium alterius
partis. ex. de se. exc. sacro

Ligatur pluribus sententiis vel
vna ex diuersis cau-
sis: si vult vere absolui debet expri-
mere omnem sententiam et etiam: et sic vna
absolutio sufficit ad plures excoica-
tiones tollendas aliter non teneret ab-
solutio: quod per subreptionem obiecta es-
set. ex. de se. exc. officij.

Ut non sacerdos absolui
possit excoicatus. **Re.**
Duplex est absolutio: vna pertinet
ad forum contentiosum: et ista potest committi
etiam non sacerdoti: quod potius est iuris
dictum quam ordinis. Alia est pertinet
ad forum primum: et hec cum pertineat
ad ordinem sacerdotalem non potest
committi nisi sacerdoti. sicut nec ab-
solutio a peccato. **De ewil. A. Co.**
Albricius B

In articulo mortis potest absol-
ui excoicatus a simplici sacer-
dote. ar. de peni. di. q. i. q. i. penitet. ex-
tra de se. exc. no dubium de sepul-
prochiano. **S**i si non fuit absol-
tus: si tamen apparuerint in eo signa
otricis. poterit absolui per mortem
ab illo. l. q. cum sanum poterat absol-
vere. extra de se. exc. a nobis. ij. et
valde talis absolutio firmat. ut se-
peliatur in loco sacro vel ut sepultus
non exhumetur: sicut oritur a celebre
tur per eo. **I**tem vide infra absolutio. v.
q. vi. **A**. Articulus mortis intelligi-
tur non solum de periculo mortis propter
infirmum: sed etiam si sit in periculo qui
cum vicino mortis: puta si timeat
hostes vel perdonem vel crudelitatem ho-
minis poterit. aut ob id spiritale alia-
tus vel si navigatur sit per loca pe-
culosa vel loca infidiosa transitur.
Item **I**nno. q. i. **D**osti. q. i. in sum. co. li.
ij. di. xxxij. q. xxxvi. addit **D**osti.
quod idem est si sit obsessus vel obfide-
at in loco ubi frequenter machine
iaciuntur a baliste. **C**aveat tamen ab-
solvens quod non nimis laxet habenas
in hoc casu. alioquin sub hoc precepto
possent fere omnes absolui. **E**t in ar-
ticulo mortis etiam simplex sacerdos
potest absolvere ab omni peccato a excoi-
catione. i. de co. c. prochiano. **S**i sepel-
misi spiritualiter aliud sit statutum: ut
in excoicationibus processus curie. de
quibus in dicto interrogatorio. **I**tem
quoniam per episcopum copia haberi non debet
se simplex sacerdos de casibus reser-
vatis etiam in hoc articulo intermit-
tere **I**tem **I**nno. q. i. in dicta. q. xxxvi.
ad fi. **I**tem hoc casu a in simili iuribus

get absolvens excoicatus quod impedi-
mento cessante se illi reputet a quo
fuerat absolvens mandatum eius
humiliter super hoc receptum. extra
de se. exc. ea noscitur: et notatur in di-
cta. q. xxxvi. in principio **B**

Absolutio. ij. l. i.
paucentium clericos **I**nici-
entes manus violentas in clericum
vel religiosum debent absolui per pa-
pam tamen. xvij. q. iij. si quis suadente
potest etiam absolui per legatos qui de
latere pape missi sunt. extra de sen.
exco. ad emendationem: a de offi. leg.
quod translatio. etiam si sunt extrin-
secus sue legationis dumodo sint
in via: a etiam si tales excoicati alium
deveniant. extrinsecus de offi. le. excoicatis
A. **I**bi hoc notat glo. a intellige
hoc secundum ea que dicta sunt super in addi-
tione. absolutio. i. q. v. **B**. **L**egative
ro qui non mittuntur de latere extra
terminos: nemine tales potest absol-
vere: sed dum sint infra terminos potest
absolvere tantum excentes de prin-
cipia sibi commissa non alium de accede-
tes. **A**lij vero legati locales que ex
privilegio ecclesie sue habent legatio-
nez ut archiepiscopus Cantuariensis a filius
hoc non potest in dicto. c. excoicatis
Et si vis scire que sunt legati de latere
vide quod legatus. q. i.

Sunt in casibus **I**nno. q. i. q. b.
iniciens manus clericos
extra sedem apostolicam absolui potest. **P**ri-
mum in articulo mortis. xvij. q. iij.
si quis suadente. **T**amen in iungendum est ei quod si
evaserit: sedi apostolice se reputet vel ei
qui possit eum absolvi mandatum est super

hoc recipiatur. extra de sen. exco. a nobis. ii. **A.** Melius facit eo. ti. c. qd de hys. **B.** Et idem in casibus sequentibus remoto. si impedimento. propter quod in puero. ut extra de sen. exco. de cetero. i. si. a. c. ea noscitur in fine. **A.** In hys capitulis nil dicitur de puero: sed de eo. ti. c. quis. a. c. si. aut ibi per intelligitur de puero impubere. et minore. xliij. anno. **B.** Et si cessante impedimento non se putat incidit in eandem sententiam ex de sen. exco. eos li. vi. Et videtur ab solutio. iij. **¶** Sed casus est quando quis habet inimicitias capitales vel alia istas excusationes. propter quod non potest se sedi apostolice putare. extra de sen. exco. de cetero. **A.** In hoc. c. non debet de iure a excusatione seu impedimento ingere: sed de eo. ti. c. qd de hys: a de hoc intelligitur quod sequitur. **B.** De ista excusatione stabit arbitrio boni viri. ff. de ver. obli. continuatur. **¶** Cui ita. a extra de voto. q. super hys. **A.** Hoc capitulum pariter facit: sed melius facit de offi. dele. c. de causis. a idem notatur de hoc arbitrio boni viri: ut in su. co. lib. iij. ti. xxxij. q. xxxvi. **B.** Tercio in hostialio qui preterit officium clericum non graviter lesit. extra de sen. exco. si vero. **¶** Quarto in officiali qui arcem turbat non propterea exposito: sed non sine aliqua culpa clericum percussit ut in dicto. c. si vero. **¶** Quintus si sit mulier: nec distinguere debet utrum sit debilis an fortis. **¶** Sexto si sit senex aut valitudinarius. **¶** Septimo si sit membrum destitutum ita. scilicet. quod ad sedem apostolicam accedere non possit. Tres casus prius dicti habentur. extra de se. exco. mulieres. a. c. ea noscitur. a. c. quis.

¶ Octavo de infirmo. scilicet. qui perpetuum habet infirmitatis impedimentum vel est temporalis si timeatur quod acceleret mors. extra de se. exco. qd de hys. **A.** Idem etiam videtur habet infirmitas non sit perpetua sic debet de alijs impedimentis temporalibus. eo. ti. c. quis. a idem videtur quod quantitas et qualitas infirmitatis relinquenda sit arbitrio boni viri. cum sit definita. ex. de off. dele. de causis: a prius dictum est. **B.** Non in paupere quem oportet medicare: ut in dicto. c. qd de hys. **A.** ibi in ista paupertas non est definita ad medicamentum: a idem videtur quod arbitrio boni viri relinquenda sit. ut prius patuit. **¶** Decimo si regularis violenter regulam re. ex. de sen. exco. monachi. a. c. cum illo. a et si percussit: scilicet. ex. de sen. exco. religi. li. vi. **A.** Intellige de seculari deico ut patet in dicto. c. religioso. **B.** a hoc habetur. **¶** Undecimo in hys qui non sunt sui iuris sic filij filias a sui. ex. de sen. exco. mulieres. **A.** Co. Alb. Et videtur de his sententia de do. h. aliquid dixerit quod casus sit solus intelligendus de suis: ut patet in su. co. li. iij. ti. xxxij. q. xxxvi. **¶** Sed prima videtur velox quod cum lex non distinguat nec nos distinguere debemus ut. l. iij. ff. de offi. p. si. a quod benignius leges interpretanda sunt. ff. de legibus. l. benignius. **B.** **¶** Duo decimo in hys qui sunt nobiles a magne potestatis a sic delicati quod labor eundi non sustineret. **¶** Dic tunc esse prius romanus pontifex consulendus ut notatur in dicto. c. mulieres. **A.** Ibi habet dare habere. **B.** Tredecimo in impubere. extra de sen. exco. c. **¶** Et hoc etiam si pro putertate postulat se absolvi: ut i. c. si. **¶** Decimus quartus de clericis qui

cōtervīnūta sub vno tecto domi
unt. a in eadē domo vscitur. cū de
vi. a ho. de. qm. qd cōter exponit
qn fil vīnūt in aliq eodē collegio
A. Cō. Alb. a ad hō bñ facit dñ;
c. qm. B. Decimusqñt in moniali
bñ. A. Istas absoluit ep̄s. vt ibi
ptz. B. Sedecim in hospitalariis. f.
Johis isclimitam. extē de se. exc.
canonica. A. Hos absoluit prior
si est sacerdos: nisi excessus diffi
cilis fuit a enormis. vt ibi. B. De
cimus septim in hñs q clericis n
enormē: s modicā a leuē iniuriā;
irrogarūt. extra de sen. exc. pueit
q quidē decretal nō otinet dispēsa
tionē. vt quidā dixerūt: s poti⁹ ot
net ius cōe. qd hodie satis inuie
et 8 sen. exc. religiosō. li. vi. A. Cō.
Alb. a ē cōis finā. vt p̄t colligi ex
nōtis in sū. d. dicta. q. xxxvi. B

Unc quedā ad declaracōez
circa p̄dictos casus di
cīm⁹. Circa primū casu. f. de pi
culo mortis nota q intelligit non
soluz ppter infirmitatē: s etiā si sit
i quo aiq piculo mortis vicino: pu
ta. si timeat hostē vel p̄donē vel cru
delitatē potētis. aut odiū spāle a
licui⁹ vel si nauigatur sit vel p lo
ca insidiōsa trāsitur. ff. de dona
cā mortis. l. iij. a. iij. Ite ponit Do
cti. a addit q idē ē si sit obsessus
vel obsideat vbi iaciūtur machie
vel baliste. A. De hoc dictū est su
pra. absolutio a ad fi. B

Circa tertiū quartū casu
ali no. q si talis nō casu fortuito:
s ex deliberacōne percussit clericū

grauē a papa debz absolui. extē
de sen. excō. si vero.

Quid si deicus armat⁹ ve
nit ad tellū vel facit
insultū. a is cōñ quē venit ip̄m ea
pit. Re fm Inno. Si hoc facit sciēf
excōicat⁹ est: s ad papā n mittit
si tñ hoc fit ad defensioem nō est
excōicat⁹. dñ tñ cessante cā defen
siois ip̄m litere abire pmittat vt
Hosti. dic. A. Cō. Alb. a dñ idē in
sū. d. li. iij. q. xxxvi. a alle
gat Inno. m. c. si vero a extra de se.
exc. S. certe Inno. ibi si videt illd
ad qd allegat dicere: s solū q qñ
q̄s vñs ē moderata tutela nō inci
dit in excōicationē. al sic. B. Si eē
official talē capiat auctoritatē p
priā qz alē nō poterat opesci ab in
iuriā alteri⁹. nō ē excōicatus. imo
meret. xxij. q. iij. fortitudo cū seqn
tib⁹. Et hoc dico si p̄lat⁹ su⁹ non fu
it ibi q hoc faciat. a ipse cū plato
q̄cit⁹ p̄t restituat. alioqn cōñ vt
extra. de sen. excō. vt fame. f. laici
A. Cō. Alb. B

De muliē dubitat si mutila
an sit mittēda ad curiam. Re fm
vil. In p̄tate ep̄i est mittē vel nō
qz nō distiguit circa eas inē atro
cem a nō atrocē iniuriā. Et subdit
Et credo tñ q expediat hmoi muli
erē mitti ad curiā si est fortis. a si
atrocitas maḡ est. a nō sit alteri
p̄iudiciū de ei⁹ missioe. Mulier ve
ro icēdiaria sacri loci vel falsificās
lras pape vt ibi dñ vil. dicit mittē
da est ad curiā qz nō inueniūt iu
ra p̄tere mulieibus in hac pte. a

forte ē cā: qz n̄ omitteretur h̄mōi cri
mīa. n̄ p̄ excogitatā maliciā s̄ ma
n̄ multoties sit ex sbito iectō ipe
tu. A. Cō. Al. q̄ idē i sū. cō. in dicta.
q. xxxvi. B

De regularib⁹ nota. qz si ex
cessus fuisset difficilis et
enormis. vt si ad mutilatōem mē
bri vel ad effusionē sanguinis sit
p̄cessum. p̄ absolucōne ad sedē
aplicam sūt mittēdi. extra. de sen.
exco. cū illorū. v. de infra. absolū
tio. iij. v.

De filio familias et seruo in
telligēdū est qz nō dñe
mitti qñ hoc esset in p̄iudiciū pa
tris vel dñi: nisi fuisset tā enormis
excessus qz p̄pter vitandū scābaliū
ad sedē aplicam eēnt mittēdi. exte
de sen. exco. relatu. A. Ibi dicit qz
serui sūt mittēdi nisi hoc fecerint i
fraude dñorū: vt subtrahāt se ab
obsequio eorū. aut ipsi dñi p̄ hoc
sine culpa gūe damnuū incurreūt.
tūc in vtroqz casu nō mittūtur: cū
nimis sint a sedē aplica remoti: s̄
i recompensationē laboris quē in iū
nere sustinerēt alia eis satisfactio
inūgat. Pro gūi vero et enormi sp̄
mittūtur. B. Et intelligēduz est de
seruis q̄. s̄. sunt sūlis obitiōis. nō
de famul⁹ seruientib⁹. S; a de filiis fa
miliis intelligit Inno. si sūt ipube
res. al. si sint adulti. l. sint in p̄ia
prāte mittēdi sunt ad curiā. qz in
hoc sui iuris sūt qz p̄nt ire q̄ volūt.
A. De hoc dictū ē sup. i. v. xi. B

De ipubeib⁹ dicendū est qz si
nō sunt doli capaces nō
inciderūt in excoicacōez. si aut sunt

doli capaces tūc inciderūt s̄aio in iu
riādi aut vindicādi p̄cutiūt. S; a
post q̄ veniūt ad pubtatē vt i. xv.
vel. xvi. āno si adhuc tales sūt qz
sine piculo ad sedē aplicam ire n̄
p̄nt p̄pter imbecillitatez corpis vel
defectū discretiōis. ab ep̄o p̄nt ab
solū recepto iuramēto qz ipedimē
to sblato se p̄ntabūt: vt notat. ex
tra. de sen. exco. c. fi. A. Cō. Albric⁹
a fuit dictū glo. Ray vt in sū. c. li.
ij. ti. xxxij. q. xxxvi. ver. xiiij. Doli
at capax dñe septē annorū aut sup̄
vt nōt glo. in. c. v. extra de delictis
puerorū. Iuramētū at pueri p̄pter
defectū discretiōis nō est p̄cise ne
cessariū: s̄ arbitrio ep̄i vel alteri⁹
absolucōis omitterē vtz expediat
iuramētū p̄tare vel nō: vt notat i
sum. cō. eo. ti. q. ciiij. B

De iniuria vero enormi. s̄. q̄ dñ
caus. determinatū fuit per
quēdaz decre. Inno. q̄rti ext̄ua gā
tē: q̄ incipit. Perleclis. S; qz illa de
cre. vacat p̄ phemū sexti p̄t dicit
q̄d habet q̄ enormia. iij. A. Dic la
tus q̄ ibi. qz enormis seu gūis iu
ria dicit si ad mutilatōem mēbri
vel effusiōz sanguinis sit p̄cessus
aut ep̄o aut abbati fuerit iniuria
irrogata. extra. de sen. exco. cū illo
rū. vbi dicit glo. qz non intelligit
de q̄libet pua sanguinis effusiōe:
s̄ qz hoc putat omitterē arbitrio
iudicis. Dicit etia⁹ enormis ex ali
is varijs circūstancijs. de quibus
in iusticia de iniurijs. i. atrox. vbi
dicit Atrox iniuria estimat vel ex
facto si q̄s veluti ab aliq̄ vulneat⁹
fuerit vel fustib⁹ cesus. vel ex loco

veluti si cui in theatro vel in foro vel
in p[ro]torio iniuria facta sit. vel ex p[er]so-
na. veluti si magistrat[us] iniuria
passus fuerit. vel si senatori ab hu-
mili p[er]sona iniuria facta sit. aut pa-
renti vel p[ro]no q[ui] fiat a liberis vel
libertis. Et s[ecundum] glo. Ray. a m. h. 2.
li. iij. ti. xxxij. q. xxxvi. in p[re]dictis
attēdit eē cūcūstātia t[em]p[or]is. Et idēz
dicit infra. enormia. forte alicui[us]
notabil solēnitatis. In directoria
etiā li. iij. ti. iij. q. xi. dicitur q[ui] si in
iuria facta in foro dicit[ur] enormis.
multo fort[ius] si fiat in ecc[lesi]a vel cimi-
terio vel dormitorio. extra. de sen.
exc. cu[m] p[er] cā. Deniq[ue] in nō exp[re]ssis
habēt iudicis arbitrio. e[st] d[icitur] offi-
dele. de causis. B. In oib[us] p[re]dictis
casib[us] dicit Ber. q[ui] debet absolui
requisito pri[us] ep[iscop]o. Q[ui] si non p[otes]t h[ic]
p[otes]t absolui a p[ro]prio sacerdote. ext[ra].
de sen. exc. nup. in fi. A. De hoc eē
sup[er] absolucō. et ad finē. Hoc etiā
intelligēdū est p[er] q[uod] in regulari-
bus de q[ui]bus dicit statim. B.

Holutio. iij.

sc[ilicet] regulariū. Regularis si
percussit regularē eiusdē claustrī
ab abb[ate] dicto p[ro]prio p[otes]t ab-
solui. A. Aliq[ui] dixerunt q[ui] solū ab
abb[ate] si est ver[us] q[ui] etiā hoc p[otes]t fieri
ab alijs p[ro]lati[s] diuersis no[m]inib[us]. ex-
tra. de sen. exc. cum illorū. ibi. vo-
lentes eorū p[ro]lati[s] a[ut]ē. Et notat in
sum. cō. li. iij. ti. xxxij. q. xliij. Idēz
etiā notatur in directoria. li. iij. ti.
iij. q. xxxij. a s[ecundum] glo. Ray. a m. h.
con. eo. ti. q. xlvij. Inter dictos p[ro]-
latos cōputandi sunt p[ro]p[ri]i ouen-

tuales frat[er] p[re]dicato[rum]. et g[er]m[an]i et
am[er]ici frat[er] minorū et om[n]es p[re]iores
cōuentuales cuiuscūq[ue] ordi[n]is sint
qui nō h[ab]ent sup[er] se maiore[m] in eodē
ouentu. Secus de priorib[us] triū vel
quatuor regulariū qui p[ro]volunta-
te sui sup[er]ioris p[re]ficiuntur et amoue-
tur. In dicta etiā. q. xlvij. dicit[ur] q[ui]
ad hoc q[uod] dicit[ur] p[ro]lati religiosorū
possint ab hac exco[m]municatōe absol-
uere debet esse sacerdos. et facit ex-
tra. de sen. exc. canonica ubi dicit[ur]
frat[er] sancti Ioh[annis] iherosolimitani
p[otes]t absolui a suo p[ro]p[ri]o sacerdote. B.
Si vero alterius claustrī. tūc p[otes]t ab-
batē p[ro]p[ri]ū et ei[us] qui passus ē iniu-
riā absolue[re]. extra. de sen. exc. cū
illoz. p[er] modū q[ui] hic ponit in hoc
eodē. Si at[que] p[er]cussit clericū secula-
rē absolue[re] p[otes]t ep[iscop]us. extra. de sen.
exc. religioso. li. vi. A. s[ecundum] eo casu q[ui]
ep[iscop]us possit absolue[re] seculare[m] cleri-
cū si aliū clericū percussit. vt tibi
B. Et hec intelligēda sunt: nisi exces-
sus eorū sit difficilis et enormis vt si
ad mutilatōem mēbris vel ad effu-
sionē sanguinis dico ex vulnere sit
p[er]cussus. vel si in ep[iscop]o vel abbate
sit man[us] imposita. A. Sanguinis effu-
sio nō requirit[ur] ex vulnere: s[ed] q[uod] litera
q[ui] fiat s[ecundum] arbitriū iudicis. vt s[ecundum].
absolucō. ij. ad finē. B. Eodē q[ui] mō-
p[otes]t absolui regularis: q[ui] a[n]i[m]a[m] ingres-
sū religiōis tale aliq[ui]d commissit. vt
in. c. cū illoz. Q[ui] si regularis nō h[ab]et
p[ro]latū qui sit sacerdos. aut si sit de
fuit[us] vel exco[m]municat[us]. ad diocesānū
est recurrēdū. vt notat Hosti[us]. ex-
tra. de sen. exc. mōchi. Q[ui] intelligēdū
est s[ecundum] v[er]ū. tam de exco[m]municatōe q[uam] de nō

exēptis siue sint monasteria viro
rū vel mulierū. **A.** Idē notat in dire
ctoria. li. iij. ti. iij. f. xliij. a in fū. cō.
dicta. q. xlvij. B. Qñ duo abbes
dēt absoluerē sit sic Abbas pū
ciētis recipiet a pūtiētē iuramen
tū. a abbas pūssit vertēabit. que
vertera erūt loco satisfactōis. q
mōchus non hz vñ satisfaciāt. et
demū abbas pūius absoluet **Cō**
gruētius tñ fiet si vnus alteri cō
mittat tñ. extē de offi. or. c. si. hēc
Hostiē. Porro p dicta oia de regu
lari pūtiētē nō sūt extēdēda ad
falsarios lraz dñi pape. aut alios
casus vel sūas de qbus papa ab
soluōem reseruat. hoc em religio
sis nullo iure cēdit: s nec abbes
siue hmoi plati pūt subditos ab
soluere si ligati essent per aliquā
sūam lataz ab hoīe. siue in gnali
siue expōso noīe. hēc wil. **A. Con.**
Albric⁹. Et aduertēdū q platus
religiosus sacerdos pū absoluerē
subditos suos etiā si se pūsserint
extra claustra. seu ex septa dom⁹
vel vbi cūq. licet **Hosti.** alie dixerit
vt notat in directoria. li. iij. ti. iij.
q. xliij. q in dicto. c. cū illoz. f. nos
tñ non sit aliq distīctio. Et pūt
dicti plati absoluerē sūditos qui
etiā an ingressum religionis talē
excoīcatōnē incurrerit: n excessus
fuerit enormis. dicto f. nos tñ. **B**

Religio s vñ⁹ diocēsis si
percutiat del
cum vel religiosū alteri⁹ diocēsis
tūc in absolucōe requirēt diocēsa
nus pūssit. sicut nūc de duobz ab
batib⁹ dictū est. Hoc tñ hodie nō

videtur requiri: s aprio epō pūe
absolui. extē. de sen. ex. eligioso.
li. vi. **A. Cōcor. Albric⁹. B**

Qui dicit se excoīcatū ppter
violētā man⁹ imedi
ōnē fm Ray. nō dēt recipi ad re
ligionē. si tñ recept⁹ fuerit p t pos
tea absolui iuxta modū hic dictū
f. i. **Con. Hosti. a Imo.** licet qdaz
dicat q recipi pūvt addit wil. **A.**
Idē notat in fū. cō. li. iij. ti. xxij.
q. xliij. a in directoria. li. iij. ti. iij.
f. xlvj. vbi dicit q talis nō dēt
recipi. Si tñ recipiat tenet receptō
licet male fecerit q recepit. B. Cete
rū an tpe pbacōis absolui possit
dictū fm **Hosti. q sic. S.** obitio
ibi intelligit ipō iure si in eadē reli
gione pseuerauerit. Q si non pse
uerauerit reducēdus est in eandē
sūam ab eo q eum absoluit. **A.**
Con. Imo. q Archi. a notat in di
rectoria. eo. ti. iij. f. xlvij. vbi etiā
subdit. q prelat⁹ eum absolues
dēt ei mīgere q si egrediat reli
gionē se ei q poterat absoluerē re
pūssit qd si non fecerit q cito co
mode poterit. remēdit ipō iure in
eādē sūam. de sen. ex. eos. li. vi.
a in f. se. submferē. q si hoc etiā ei
nō fuerit mīduz a infra tps pro
bacōis egrediat. ipso facto remē
dit in eādē excoīcatōem. q taci
te sū intelligi d3 q hoc sit sibi inu
diū. ar. dicti. c. eos. B

Abolutō. iij.
q ad satisfaciēdū vbi sci
endū q absoluti a sentētia cano
nis vel hōis cū nequeat recurrere

ad illuz a q̄ fuerat absoluebi p̄p̄
piculū mortis vel aliud impedimen
tū. si cessante piculo vel impedim̄ ēto
se non p̄ntant illi a q̄ debebat ab
solui ēcepturi mādatū eius a satis
facturi vt optet. remediūt in eādē
sūam. **A.** Nec p̄ntatio debet fieri
q̄ citi? comode p̄t. vt in. c. eos. de
quo ifra. **B.** Et eodē mō remediūt
absoluti a sede ap̄lica vel ei? lega
tis. q̄bus inuigilēt ordinariorum vel
alteri se p̄ntent p̄ p̄mā a q̄ iūria
tis satisfaciāt. a hoc faciāt q̄ citi?
comode p̄t. extra. de sen. exco.
eos. li. vi.

Propt̄ violentaz manuū
inmediōem in deri
cū satisfactio pecuniaria hec solet
q̄ quidē applicabi? mōsteio si ma
nus imēda fuerit in monachū vel
dericū vel ouerfū. ar. xij. q. v. nō di
cat. a extra de sta. mo. cū ad mō
steriū. p̄mo cūso. Si autē in dericū
secularē. satisfactio ip̄i derico ap
plicabi? nisi in otumeliā eccl̄ie fu
erit pulsat? Nam a tūc eccl̄ia age
re p̄t iniuriā. Instituta de iniur. p̄
q̄ si uisū fructū. Nec Goff. a hosti.
A. Diāt? p̄ incipit. Si cōi seruo. in
quo p̄t uisū. q̄ si uisū fructū. Et
p̄dictis cō. **Albrius.** Et h̄ p̄dicto
casu satisfactio fiat eccl̄ie. m̄h̄lomi
nusa derico. q̄ p̄terq̄ p̄t agere in
iniuriā a lefus a in cui? otumeliā
facta est lefus. sicut a p̄ iniuriā filij
agit a pater a filij. in Instituta de
iniurijs. p̄ patē. **B.**

Excoīcat? p̄p̄ damnuū
si satisfacere
p̄t n̄ debet absolui nisi satisfaciāt

a peccāt qui talem absoluit. Sed
tamē absolut? est ab excoīcatō e
fm̄ wil. Si autē emēdam p̄stare n̄
p̄t. debet absolui recepta idonea
caucōe: q̄ satisfaciāt si ad p̄ngui
orē fortunā puenerit. extra de v̄b.
fig. ex p̄te. v. a de solut. **Owardus**
Et hec cautio erit pignoraticia vel
fideiussoria. quia dicit hec idonea
cautio quā si p̄stare non p̄t sal tē
prestat iuratoriā. **A.** De hoc didū
est sup̄. absolutio. i. p̄ xvij. **B.** Ab
solutio em̄ non ē denegāda. xxvi.
q. vi. si p̄sbi? **A.** Cō. p̄dictis **Albri**
us. **B.** Talis q̄ ad petitiōem ad
uersarij tenet cedere bonis. vt dic
wil. Et vide ifra. cautio. **A.** Nec ces
sio posset obtinē de rigore iuris ci
uilis: s̄ in foro cōsue non sp̄ s̄ tunc
quādo creditor ēēt in arta necitate.
nam qū est indigēs de bitor. a cre
ditor ita sufficiens q̄ fm̄ deuz tenē
tur ei subuenire. debitor nō tenet
statim restituē fm̄ **Scoti.** De quo
latius in materia restitutionū dō
dātē dicitur. **B.**

Absolutio. v.
q̄ ad modū. Non p̄t quis
absolui sub oīcōe. puta si satisfi
cit. q̄ taliter absolut? nō ēēt sim
pliciter absolut? fm̄ wil. extē de re.
iur. ad. li. vi. **A.** Cō. Atb. **B.**

In absolutiōe a maiori excoī
catione q̄rior obseruāda
sunt. Primū vt excoīcat? iuret pri
us stāē mādatis eccl̄ie. extra de
sen. exco. ex renore: s̄ hoc iuramē
tū non est de substantia absolutiōis
extra. de sen. exco. cū de fide res. vii

et si omittat qd fieri non debet. non
propter hoc minus tenet absolutio
Porro de pueis an iurare debeant in
dicio epi relinquat. **A.** Idem dicitur
in su. con. li. iij. ti. xxxij. q. ciiij. **S**
hoc videtur intelligendum de pueris
al's seais. xxij. q. v. puel. vbi dici
tur. **P**ueri an. xiiij. annos non cogun-
tur iurare. h' alij dixerint q' hic
dicit de iuramento testis. **S**ed certe
ter. loquitur in distmte. vñ nec nos
distingue debemus. de decimis. ad
audiencia. **B.** Mulieres autem indu
bitant iurare debent. **S**ecundum vt
si excoicatur sit p notoria in aliquo
offensa si absoluit nisi prius suf-
ficiens emenda p'stetur. **P**ro occul-
ta vero offensa aut otumata suf-
ficiat iuratoria cautio vbi nulle ex-
pese petuntur: si vbi expese petuntur
vel satisfactio damni. tenendum est
qd dictum est supra. absolutio. iij.
q. iij. a. iij. **T**ercium est vt absoluat
p eum qui tulit suam vel eius supei-
orē aut alium cui commiserit cum psal-
mo a orōe a verberibus. a postea sibi
iungatur. absolutio te a tali excoica-
tione. extra de sen. exco. a nobis. ij.
Quartum vt postmodum excoicato-
faciat illi mandata iusta a rōnabi-
lia. al's possz appellari. exte de pa-
ctis. c. fi. a d appel. vt debitus. **A.**
dictū. c. fi. parū facit. **B.** De hoc vi
de infra. in sequenti. **E**t sciendum q'
in p'dictis non intelligit absolues
p'ticipae illicite cum excoicato: si po-
tius licite a in h'is que ad salutē
aie p'tinet. et sic nullā suam incur-
rit. ex de sen. exco. cū voluntate. **I**n ex-
coicatione vero minori exprmet ex-

coicat' p'prio sacerdoti cām a sic se
faciat absolui spāliter ab hac **E**t
intelligit p'prio sacerdos prochi-
an' vel diocesan'. vel ille q' de licē-
tia eoz est elect'. **N**ec requiritur iu-
ratoria cautio. vt exte de sen. exco.
nup. circa finē. **A.** De absolucōne
a maiori excoicatione lat' dicit in
su. c. li. iij. ti. xxxij. q. ciiij. **E**t de hac
a etia de absolucōe a peccato late
posui i q'driga lrali. li. ij. ti. ix. q. ix.
a. p. a etia i m'rogatorio q' v'us
clauū. ij. ideo hic tūleo. **B.** Que at
mādāta fieri debeāt absoluto q' iu
rauit. **D**icendum q' si eāt excoicat' a
canone iniungendum est ei p'ncipa-
litter q' cōi illi canonē nūq' veni-
at vt mēdiario q' non mēdat. a
p' cussori dei q' n' p'cutiat. a filia
xxij. q. vlt. pessimā. **A.** Meli' exte
de sen. exco. ex tenore. **B.** Aliquē eē
requirit cautio q' de cetero talia nō
faciāt. extra de sen. exco. grauez. **A.**
Ibi hoc scribit in statutariis cōi-
litate ecclesie. **S**imiliter etia qñ
h'is impedimētis absoluit ab eo
qui al' nō posset iniungendum est vt
q'cito poterit se p'ntet **V**ide supra
absolutio. iij. q. i. **S**i apparuerit
suā multa nulluz mandatu fiet
absoluto. extra. de sen. exco. sacro
A. Cō. Alb. B

Defunct' hoc mō absol-
uetur **S**i est se-
pult' in cimiterio nō exhumabi-
tur. si alibi exhumabit a corpus
vel sepulch'z verberabit vt sit cir-
ca viuos. vt notat. exte de sen. ex-
co. a nobis. ij. **A. f. m glo.** **E**t intelli-
ge hoc qñ in defuncto apparuerit sig'

coeritōis et pñie. vt in fū. cō. li. iij.
ti. xxiiij. q. cxi. B. Et ad qđ valz ta
lis absolutio. vide sup. absolutio
i. f. fi.

Absolutio. vi.

scz a peccato **F**orma abso
lutionis in sacramēto penitencie
fm **Al. a Tho. in tertia pte. q. lxxv**
iiij. est. Ego absoluo te. A. Expres
sis illis a qđ sit absolutio. als su
p nichilo absolutio fundaretur.
B. Sed premitte oracō. Misereat
tui ac. ne forte effectus sacramēti
impediatur ex pte penitentis. Itē
postea cōuenienter apponitur. in
noie patris ac. vt exprimat q sa
cerdos nō ppta auctoritate absol
uit sed quasi minister. a hoc relin
quit arbitrio sacerdotis. Nec etiā
requiritur impositio manū. qz hoc
sacrm nō ordinat ad cōsequēdam
aliquā excellēciā gracie sed ad re
missionē peccōz. Magis at cōpete
ret crucis signatio. qz p signū cru
cis xpi remittunt peccā. a tamē nō
ē de necessitate sacramēti. De mate
ria absolutōis peccōz hñtur pua
infra. cōfessio cōfessio per totū. A
De hac forma absolutiois lati
didū est vbi sup. absolutio v. f. v
ad finē. B

Aceptilacō est

qđaz ymaginaria solutio
vt i instituta. quibz modis tollitur
obli. f. a hz fieri hoc mō. Inro
gat debitor creditorez. acceptū ne
hēs Et rñt ille **A**ceptū hēo Et sic de
bitor liberat. ff. eo. l. v. a. l. an iutl

Aceptū. A. Ibi dicit q accepti
latione nō tollitur nisi obligatio
vbi. **F**orma at ponit i dicto. f. v
fic. **Q**s ego tibi pmisi: habes ne ac
ceptū? Et rñbz creditor. Dabo ac
ceptū quod tui. B

Aceptō plona

Aceptō acceptiois p
sonaz mittit fm **Tho. scda scda**
q. lxxij. qñcumqz aliqđ offertur ali
cui nō hito respectu ad causaz. f. v
tū sit dign? Vñ solet queri. vtz
peccet ep̄s dando bñficiū bono si p
termittat meliorem. R. fm Tho. in
qđā qđlibet. Contigit aliqñ esse
meliorē simpliciter q tū n ē melior q
tū ad hoc q p̄ficiat i ecclesia. Ep̄s
at nō tenetur dare meliori simpli
citer s meliori q tū ad hoc. vñ si p
ferat vnū alteri ppter cām q ptinē
ad hōrem dei a ad vtilitatē ecclesie is
te melior est. Si at cā p̄ferendi ad
hoc non p̄tineat erit acceptio pso
naz q tanto est grauior q to i t̄bz
diuinis mittit. Itē Tho. scda scda
de. q. lxxij. A. Itē notat i fū. cō. li.
ij. ti. xxiiij. q. xxxvi. B

Vtz peccet ep̄s dādo bñfi
ciū cōsāguineo. R. fm
Tho. i qñbz. Si cōsāguine? sit eq̄ p
done? p̄t ep̄s eū p̄ferre nisi forte ex
hoc scādalū oriāt. vel aliq ex mē
malū exēplū accipiāt. vt qñ pba
bilit̄ timeretur q alij p̄lati ex hoc
exēplo iducātur ad dandū bñfici
a suis cōsāguineis etiā min? dignis
als in hoc casu licz satisfacc natu
rāli amorī q cōtrī? caritati nō est
Si vero cōsāguine? sit min? ydone?
b v

non debet eū pferre postpositō me-
liori: duplici rōe. Primo qz infidelis
agit dispensator: qz negociū dñi ge-
rens nō meliorat eū possit. Sed qz
hoc videt ad acceptōez psonarū p-
tinere. Cōdicō em cōsanguinitatis
nō est obicō ptinēs ad curaz eccle-
sie. qz nō obtinetur iūe sūguis: sed
diuino munere. Est aut obicō faci-
ens ad negociū dispēsacōis patri-
moialiu bonorū. vñ si ep̄s ex hñs
pvideat suō cōsanguineo min⁹ p̄do-
neo nō est acceptō p̄sanaz. Cō-
idē Tho. scda scde. q. lxxij. A. Item
etiā notat i. sū. li. iij. c. ti. xxxij. q.
cxxxvij. B

Accidia quid ē
Respōdeo fm Tho. scda se-
nde. q. xxxv. Accidia fm damasce-
nū ē qdā tristitia aggrauans ani-
mū hoīs vt nichil ei agere libeat.
Et idō accidia iportat qdā tediu
opandi. Vultismobi aut tristitia
qñqz ē mala fm se. qñqz vero fm
effectū. Secūdo se qdē ē si de eo qd ē
vere bonū licet sit apparens malū
sicut tristitia q ē de spūali bono. Si
vero ē de malo pōt eē mala fm ef-
fectū. s. si sic hoīne aggrauet vt eū
totalit̄ a bono ope retrahat. a sic
est pccm. nō tñ semp mortale. Nā
si ichoatio peccati sit in sola sensu-
alitate a nō pueniat vsqz ad cōsen-
sū rōnis tñ ppter ipfectionē adus
ē pccm veniale. Rñ vero ptingit ad
rōnē q cōsentit i horrorē a detesta-
tionē boni diuini carne oītra spūm
pualente ē pccm mortale. A. Doc-
utellige qñ hec tristitia ē circa ea q

sūt pcepti seu necessitatis salutis
vt i sū. 2. li. iij. ti. xxxij. q. cxxi. B

Cōmodatio

Vide infra cōmodatum.

Accusare. vtrū

homo teneatur accusare.

R. fm tho. scda scde. q. lxxvij. Si ē
mē sit tale qz vergat in detrimētū
reipublice tētur hō ad accusacōez
dūmō possit sufficienter pbaē: pu-
ta cū pccm alicui⁹ vergit i mltitudi-
nē corruptelaz corpālē siue spi-
ritualē. Si aut nō sit tale qz i mul-
titudine redūdet. vel eē si sufficiētē
pbatōnē hrē nō possit: nō teneē
ad accusandū. qz null⁹ tētur ad id
qz debito mō pficē nō pōt. A. Nec
obstat p̄dctis si reueletur secretū
quā hoc sit propter cōmune bo-
num quod semp preferendū est
priuato. Et idō contra bonū cōe
nullum secretū licet recipere. nec tñ
est omnino secretum quod p suf-
ficientes testes pōt pbaī. fm tho.
vbi sup. a in sū. 2. li. iij. ti. v. q. cxc.
B. Quō aut debeat fieri accusatio.
Sciendum primo qz debet fieri in
scriptis. ij. q. vlt. q. crimē. Sed hoc
semp non est necessarium pūta i
leui crimine. ff. de accus. l. leuia. Si
milit̄ etiam notorij qz i hmo i
nec accusator requiritur. extra de
accusa. euidecia. Sec⁹ in non noto-
rij etiam si non manifesta sint. xi.
q. iij. eorum. A. Notorium dicitur
quod patet per sententiam vel p
confessionem factam in iure. aut
per euideciaz rei qz tergiversacōe

aliq̄ celat nō possit. extra de coha-
de. et mul. c. fi. Manifesta autē di-
ci p̄nt q̄ aliter liquet. **B.** Itē debet
accusacō fieri cū inscripcōe v. q. ac-
cusator dēt se ad penā taliois obli-
gare vt ij. q. vlt. q̄squis a q. iij. ca-
lūniator a e. q̄ non p̄bauerit. **Exci-**
piūtur quidā casus. vt i leui cū
ne Itē i crimine apostasie Itē cū
marit⁹ accusat vxorem de adulteri-
o: a i filiis. **Sed** sciendū q̄ a si ac-
cusator nō inscribat. ex natura tñ
accusationis h⁹ pena calūniæ venit
C. de accusa. l. vlt. Itē accusacō de-
bet exprimi vna voce a presēte ac-
cusato. ij. q. vlt. p̄scripta **A. Cō. p̄-**
dictis **Albrie⁹** a idē notat i sū. cō. nō.
li. ij. ti. v. q. c. lxxix. **B.**

Si accusator accepit pecūi-
a: ob accusandū vel nō
accusandū: crimē cūssionis com-
misit: a tenet ad restitutionē sicut
habetur infra. cūssio.

Accusatio redditur vi-
ciosa tripli-
ter: vt hētur ij. q. iij. p̄ totū **A. Tho.**
tradidit se dicēs scda scda q. lxxviii
Accusator aut calūniator. s. falsa
crimina iponendo **Aut** preuarica-
tur. s. adhibendo fraudē in accusati-
one a adiunādo aduersā ptem. cri-
mina vera fraudulēt abscondēdo
de quib⁹ accusauit colludēs cū reo
pprias p̄bationes dissimulādo: a
falsas excusacōes admittēdo **Aut**
accusator tergiversat. s. totalit̄ ab
accusatione desistēdo: a hoc cū sit
inordinate **Contigit** em̄ aliqui desi-
stere ordinate dupliciē **Vnō** si
in ipō accusacōis p̄cessu cognoue-

rit falsū esse illud de q̄ accusabat.
Aliomō si princeps ad quē ptin⁹
tōm cōis accusationēz aboleuerit.
A. Itē nota i sū. c. li. ij. ti. v. q. c. ex-
pi. **B.** **Accusatio** cōm̄ mactmōmum
videt̄ matrimoniu vij. a mactmo-
niū vij.

Accusat⁹ vtrū
falso accusat⁹ possit accu-
sati iuriā remittere. **Re s3 Tho.** se-
cūda secūde q. lxxviii. **Falso** accu-
sās specialit̄ facit iuriā accusato.
et ideo si ipse accusat⁹ inocens fu-
erit pōt iuriā suā remittere: ma-
xime si ille nō calūniōse accusauit
sed ex animi leuitate. **Si** vero accu-
sator ab accusatione desistat p̄p̄
aliquā collusionē cū aduersario.
tunc facit iuriā reipublice. a hoc
non pōt ei accusatus remittere se d
hoc ad principē ptin⁹ qui reipub-
lice curā gerit. **A. Itē** notat i sū. cō.
li. ij. ti. v. q. c. lxxij. **S3** nec princeps
debet sine iusta causa remittē. **Nā**
interest reipublice ne crimina ema-
neant impunita. **ff. ad l. acquil. l.**
ita vulnerat⁹ a extra. de sen. exco.
vt fame. a q̄ facilitas venie incen-
tiuū tribuit delinquēdi. lxxij. q. iij
est iniusta. **B.**

Utrum accusatus peccet
mortaliter negā-
do veritatē in iudicio. **Re s3 Tho.**
vbi sup. **A. Immo** q. lxx. arti. **B.**
Accusat⁹ tenet iudici veritatē ex-
ponēquā ab eo sūm formā iuris exi-
git. a ideo si confiteri noluerit. vel
si mendaciter negauerit. mortalit̄
peccat **Si** vero iudex exquirat qd si
b. ij.

potest fm ordine iuris. nō teneatur
ei accusat⁹ respondere. sed p̄t p ap
pellationē vel aliter licite subterfu
gere. mendaciū tamē dicere nō liz
A. Itē in sū. con. li. ij. ti. v. q. cxiij.
assignando fm **Tho.** p̄dictis rōnē
q̄ quicūq; facit cōtra debitu iusti
cie mortaliter peccat. **B.**

Non licet accusato calūni
ose se defendere fm
Tho. vbi sup. **A.** f. de aq. li. ix. B.

Quam i ca criminali iuramē
tū de calūnia prestā
dū est. extra de iura. calū. c. iheren
tis. q̄ qd accusato licet se defendē ve
ritatē occultando quā cōfiteri non
tēf. q̄ h̄o p aliquē cōueniēte mod
puta q̄ nō respōdeat. Hoc em̄ non
ē calūniose se defendere: sed prudēt
evadere. Non at̄ licet ei falsū dice
re nec etiā veritatem illam tacere
quā cōfiteri tenetur. nec etiā aliq̄
fraudē vel doli adhibere. q̄ fraus
q̄ doli vim mendaciū h̄nt. q̄ hoc
est calūniose defendere. **A.** Itē in sū.
cō. li. ij. ti. v. q. cxiij. vbi etiā dici
tur q̄ tunc iudex requirit veritatem
fm ordinē iuris cū p̄cedit infamia
sup aliq̄ crimie. vel apparuerit a
liqua indicia vel etiā cū p̄cessit p
batio semiplena. **B.**

An liceat accusato appellā
re fm **Tho.** scda scde. q.
li. ix. qñ appellatō fit ex cōfidecia iu
ste cause q̄ videliz accusat⁹ iniuste
a iudice grauatur. h̄z appellatō se
c⁹ si q̄s appellet cā afferēde more
ne cōn eū sēfēcia pferatur. Itē ij.
q. vi. q̄cūq;

An liceat accusato a ab mor

te in cōndēnato se defendere l̄ fu
gere. Rūdo fm **Tho.** vbi sup. Si
damnat⁹ fuerit iuste nō licet ei se
defendere: sed pot⁹ opetit iudici resi
stentē ipugnare. Si vero iniuste
tale iudiciū filē ē violētie latronū
q̄ iō i tali liz resistere p̄ncipibus
mal' nisi forte p̄pter scādaliū vitan
dū. cū ex hoc aliq̄ grauis t̄batio
timetur. Accusato at̄ cuiūq; fugē
licet. q̄ et si nō liceat resistere non
tū tenetur facē id vñ mors se q̄tur
sciliz manē in loco vñ ducatur ad
mortē. **A.** Sicut etiā si aliq̄s sit dā
nat⁹ q̄ fame moriatur nō peccat
si sibi cibū occulte mīstratum su
mat. q̄ n̄ sumē est: seipsū occidē
fm **Tho.** ibidē vt i sū. cō. li. ij. ti. v.
q. cxi. **B.**

Ultimo sciendum est:
q̄ de quibus cri
minibus absolut⁹ ē accusat⁹ nō
debz accusatō ēptical. ē de accu.
de h̄is. xxij. q. iij. si illic. De mate
ria at̄ accusatōis t̄gatur ifra. iq̄si
cō. ij. De accusatōe etiā cōn m̄rio
mūz. ifra m̄riomū vij. et mafmoī
um vij. p totū.

Iuratio. v
Itē liceat adiurare se fm
Tho. scda scde q. re. Si aliq̄s p in
uocatōez diuini nois: l̄ p iuocatō
nē cui⁹ cūq; rei sacre alicui h̄o non
sibi sūbito adiurādo itēdat neces
sitate agēdi aliq̄d iponere sicut im
poit sibi p̄si iurādo: tal' adiuratio
illicita ē: q̄ v̄surpat in aliū ptatē
quā nō h̄z. sicut p̄nceps sacerdotū
p̄sūpsit dominū nostrū. **I**hm xp̄m

adiurare. Mat. xxvi. Tñ propter aliquā necessitatē supiores tali genere adiurationis pñt inferiores astringere. Si vero quis iñdat solūmō p reuerēciā diuinī noīs vel alic⁹ rei sacre aliq⁹ ab alio obīe re absq⁹ ipso sitione necessitatis. talis adiuratio licita ē respectu q̄cū libet. Demones at̄ possum⁹ adiurādo p virtutē diuinī noīs tamq̄ inimicos expellere: ne nobis noceant spūaliter vel corpāliter se cū p tātē nobis datā a xpō Luc. x. Ecce dēdi vobis p tātē calcandi sup serpētes a nichil vobis nocebunt. Non tñ licitū ē eos adiurare ad aliq⁹ ab eis addiscēdū: l̄ ē ab eis obtinendū. q̄ hoc p tñz ad aliq⁹ societātē cū eis habēdā: nisi forte ex p̄ali iñstīdu l̄ reuelatōe diuina aliqui sancti ad aliq⁹ esse dēmo nū ope vtunt̄. sic legē de btō Ia cōlo q̄ p demones fecit Herimoge nē ad se adduci. Adiuracō vero ad irrōnabilē creaturā p̄t̄ intelligi dupliciter. Vno mō vt adiuracō referatur ad ipsā creaturā irrōnabilē sū se. a sic vanū esset ipsā adiurā re. Aliomō vt referatur ad eū a q̄ ipsa creatura agitur a mouetur. a sic dupliciter adiurat creatura irrōnabilis Vno q̄d mō p modū dēp̄caciōis qd p tñz ad eos q̄ diuina iuocatōe miracula faciunt. Aliomō p modū opulsiōis aduers⁹ dyabolū qui i nocumētū nēm vñt irrōnabilib⁹ creaturis. a talis est modus adiurandi in exorcistis p quos demonū potestas excludit̄. Hīs igitur modis licet. Sed sic ab

irrate q̄ p hoc demonū iploretur auxiliū n̄ licet. A. De m. fū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. cclvi. cum duob⁹ se. B.

Adoptō vel ar rogatio est extranee pso ne m filiū l̄ nepotem l̄ dēnceps asūptio legitīa. s. q̄ p adopcōez q̄ fili⁹ nō ē p filio hētur. A. Dec dif finitio fuit Ray Tho. De. a. Al. vt i fū. cō. li. iij. ti. viij. q. ij. B. Cuius due sūt spēs. Vna dē arrogatio et ē qñ ille q̄ n̄ h̄z p̄ez seu etiā q̄ emā cipat⁹ ē transit cū reb⁹ suis in p tātē arrogantis. et h̄z hoc fieri auctoritate principis. Alia vero spēs cōi noie. s. adopcō nuncupatur qñ ad optat qui ē i p tātē p̄is. nec trāsīt i p tātē adoptātis. a hoc fit impio ingrāt⁹. ff. eo. li. ij. a. l. si p̄. A. In hīs legib⁹ nichil dē q̄ adoptatus nō transeat i p tātē. sed dē. C. eo. l. p̄t. a. resuatur ei tñmō successio ab intestato in hereditate adoptātis vt ibi. Opatur etiā hec adopcō impedimentum matrimonij. extē. de cogn. le. c. vno a null⁹ alius e ius videtur effectus nisi forte quis detur in adoptionem auo vel pro auo materno seu paterno quādo filius est emancipat⁹. dicta. l. p̄t. Nam tunc transit in plenam potestatem adoptantis vt ibi. B. Qz si quis in domo p̄t se vel etiā coram aliquibus aliquem recepit i filium vel filiam nulla est adopcō. C. de. proba. l. non nudis.

Adoptare potest p̄t famīl q̄ sū b. iij.

iuris ē: a qm̄ generatē pōt. qm̄ q n̄
 pōt generare si hoc ē ppter aliqd i
 pedimentū naturale nō poterit ad
 optare. **Sec⁹** si esset prop̄ impedi
 mētū accidētale: vt spado siue gla
 dio castrat⁹. ff. eo. l. ij. **A.** In hac
 l. dē de impedimento accidētali tm̄. si
 q spado pōt adoptare. sed de natura
 li dicit. ff. eo. l. adoptio. **B.** Itē non
 pōt adoptare minor̄ am̄s. xl. nisi iu
 sta cā iteruemente. ff. eo. l. si p̄. **¶**
 vlt. **A.** Quia magis liberos p̄re
 acoi studere debet. nisi forte morbo
 aut valitudo in cā sit: aut iusta cā
 arrogandi. aut si cūctā sibi pso
 nā velit adoptare. & arrogare. vt ex
 p̄cedentib⁹ patet. Itē n̄ debz quis
 plures psonas arrogare nisi ex iu
 sta causa. sed nec libertuz alienuz
 dicto. **¶** vlt. i q nō dī nisi de arrega
 cōe. Itē videt q minor. xl. am̄s pos
 sit adoptare: a si nō arrogare. vt i
 fū. cō. li. iij. ti. viij. q. v. **B.** Itē mu
 lier adoptatē non potest nisi ex re
 scripto principis in solaciū libero
 rū amissorū in bello. **C. eo. l. mulie
 rem. A.** Itē ponitur i fū. cō. di. ca. q.
 v. si in dea. l. mulierez. a i iuribus
 ibi allegatis nil dī in bello. **B.** Ad
 optai at qlibet pōt tam mascul⁹ q
 femina dūmō sit in tm̄ minor p̄e
 adoptante q fili⁹ ei⁹ naturalē esse
 posset. ff. eo. l. adopco. Adoptatur
 at p̄ns a voluntari⁹ tm̄. ff. eo. neq
 absens. **A.** Itē i fū. cō. ti. q. vi. **B.**
Effect⁹ adoptionis est q
 adoptat⁹ p om̄a
 vt fili⁹ adoptantis hēatur. **A.** Sal
 uo qd sup̄ dictū ē de simplici adop
 tato. **B.** Itavt etiā ab intestato sue

cedat. **C. eo. l. p̄t.** Itē q si sit arro
 gat⁹ tunc fili⁹ ei⁹ et nepotes si qd
 hz transeūt in ptatē arrogantis
 sec⁹ si sit solū adoptat⁹ vt in p̄mo
 dictū ē. **A. ff. eo. l. fāt si p̄. B.** Itē
 q arrogator tenetur ēlinq̄re arro
 gato quartā p̄tē bonorū oim̄ que
 hz a hoc siue i testō siue velit euz e
 mācipare. Sed adoptatoz nichil
 tenetur ēlinq̄re adoptato nisi velit
C. eo. l. a. ij. A. Lex prima nichil
 facit. sed ij. a l. p̄t. **B.** Itē Tho. in
 iij. dis. xliij. Quo aut adoptio impe
 diat m̄ionū vide impedimētū vñ.

Adulatio. vtz
 sit p̄cēm. **¶** fm̄ Tho. sed a
 sede. q. cxy. Si aliq̄s volens ad de
 ledationē alteri loq̄ excedat moduz
 in delectando peccat. Et si qdē hoc
 faciat sola intencōe delectandi. vō
 tur placid⁹ fm̄ p̄hm̄ Si autē hoc
 faciat intencione alicuius lucri cō
 sequendi vocatur blanditor vel
 adulator. Communiter tamē no
 men adulaconis solet attribui oī
 bus qui supra debitum modum
 virtutis volunt alios verbis l̄ fac
 tis delectare. a sic est peccatum. p
 tinet autē ad adulationem lau
 dare aliquem in quibus non est
 laudandus. quia forte sunt mala
 vel non recta siue non certa bona
 Aut etiam si timeri possit q ad in
 anem gloriam laudatus prouo
 cetur. Si quis vero laudare velit
 propter bonum. putavt aliquem
 consoletur ne in tribulationibus
 deficiat: vel vt in bono proficiat a
 lijs debitis circumstancijs fuatis

pūnebit hoc ad virtutē. **A.** Item in sum. con. lib. iij. ti. xxiiij. q. ccl. viij. B.

Utrum adulatio sit peccatum mortale. **R.** fm Tho. vbi sup. Adulatio potest esse peccatum mortale tripliciter. primo modo ratione materie. sicut cum laudat aliquis peccatum aliud. hoc ei contrariatur dilectioni dei contra cuius iusticiam homo loquitur. et dilectioni proximi quem in peccato fouet unde est peccatum mortale. **Sed** ratione intentionis: puta cum aliquis adulatur alicui ad hoc ut fraudulenter ei noceat corporaliter vel spiritualiter. et hoc est etiam mortale. **Tercio** modo per occasionem. sicut cum laus adulatoris sit alteri occasio peccandi etiam propter adulatoris intentionem. et tunc considerandum est utrum occasio sit data et accepta vel qualiter uia sequatur ex hoc. si veniale vel mortale. et secundum hoc iudicandum est. **Si** autem aliquis ex sola auaritia delectandi vel ab euitandū aliquod malum vel consequendum aliquod necessitatis alicui adulatus fuerit. non est contra iusticiam nec mortale sed veniale. **A.** Item in sum. con. eo. ti. q. cclxi. B.

Utrum peccet adulator seu a muliere velle placere hominibus. **R.** fm Tho. vbi sup. Velle placere propter caritatem nutriti datur eis spiritualiter quod proficere possit. laudabile est. **Corin. x.** Per omnia omnibus placeo. **Sed** propter inanem gloriam et propter hunc et etiam in malis: est peccatum secundum illud ps. De dissipatione ossa eorum quod hominibus pla-

cent. **Et** ad Gal. v. Si adhuc hominibus placere: Christi seruus non essem. **A.** Item in sum. con. eo. ti. q. cclx. B.

Utrum dare adulatoribus sit peccatum mortale. **R.** fm Tho. secundum alios. q. cclxviii. et etiam secundum Wil. Non nisi aliter appetitus nimis vane glorie hoc causet. sicut Herodes delectabatur quando laudes sibi dabant non hominum sed dei. vel nisi intendat et cupiat illam adulationem. de qua dicitur in ps. Laudat peccator in desideriis anime sue. **Et** in **Isa.** Popule meus quod beatum te dicunt etc. Hec enim adulatio crimen est. et tales largitores concitant eis in crimine. **A.** Item in sum. con. lib. ij. ti. v. q. xxij. B.

Adulterium est aliter thori violatio. xxij. q. v. Non mechabeis. Quid faciet mulier que de adulterio suscepit filium vel supposuit sibi alienum propter. et ita quod non est filius suscepit expensas ab eo qui putat esse patrem. et est causa quod illi qui essent alii heredes eius non succedunt. **R.** fm Ray. Mulier in penitencia reuelat sacerdoti peritorem episcopum seu utrumque. et tunc predicti inquirent diligentem et caute de conditionibus spurci et suppositi. et si inuenerint quod sit homo spiritualis et timens deum tunc coram muliere si uiderint expedit recepto primo sacramento ab ipsa quod non calumiose prestat. etiam ab illo quod secretum teneat. poterunt reuelare sibi et consulere quod ingrediatur religionem: et transeant se ad longinquam: ita quod nichil percipiat de **b. iij.**

bonis putatiui patris. Et addit B
VI. q. illa mulier potest reuelare
marito si non timet piculū. sic sūt
aliq. viri q. sustinent scientes adul
teriu. vxorū. a liq. forte q. osenciūt:
q. nō pūt p.rios habere filios et
h. m. o. i. In tali casu tute mulier p. t
reuelare marito. a si acceptet abso
luta ē mulier. **A.** Nisi respectu cor.
q. nichiloi. remaneret i. d. ano si
aut possent esse filij vel respectu por
cois legitime. l. etia. quicūq. ali.
quo ad tota. hereditate. q. n. talis
fili. esset ex adulterio seu incestu
q. penit. excludit a successione. **C.**
de incestis nup. **Autem.** ex o. p. lexu. a
de naturalib. **Aut.** liceat. ita ut e
tiā alimenta eis negentur ex suba
parentis deā. **Autem.** ex o. p. lexu. a
extē. q. fil. sint le. p. venerabile. ad
fi. **Sed** de equitate canonica alime
ta cedunt ex. de eo. q. dux. in ma
cum h. r. et. a. ibi glo. **B.** Si vero illi
spurio l. supposito nō p. t reuelari
sine piculo. l. etia. si p. reuelacōez
nō vult acquiescere osilio tūc inu
gat mulieri q. de reb. si q. s. h. z. vel
in futuro habere poterit: si satisfa
ciat viro iuxta posse dolens de pec
cato a etia. de eo q. nō p. t plene sa
tisfacere. **Et** talis satisfactio fiat p
aliū secrete a caute nō reuelādo ip
si viro p. sonaz vxoris et ita erit in
bono statu. arg. xxij. q. v. hoc vide
tur. et ex. de p. i. officij. **Idē** Hosti.
Et tenet mulier satisfacē viro etia.
de osuptis ab isto filio. De heredi
tate at tenetur h. edib. viro ab itel
tato l. heredib. scriptis. l. quibus
verisimiliter credit q. reliq. set. a si hoc

nescitur de paupib. **Itē** St. Inno.
q. si mulier nō h. r. et q. d. restituat.
a h. z. p. bacōes p. q. s. d. i. d. i. successore
res releuarentur a d. ano q. d. h. n. t. de
b. z. eas abducē. nisi graue matum
eēt p. uentur. tūc nō d. t. facē q. m.
n. malū ē d. anū rerū q. piculū aia
rū a cor. pm. **Si** vero n. h. z. p. bacōes
fileat. ij. q. vij. pleiq. **Dec** rap. hos.
et Inno. **A.** Idem in sū. con. li. ij. ti.
v. q. xxij. **B.**

Sed nūquid d. cūs fili. tene
tur credere mulieri. **R.**
fm Wil. Non tētur credē mulieri
soli. q. posset esse muliebris falla
cia. a si sana oscia non credit excu
sat. ē tā de p. ceptis q. de p. ci. p. edis
Si vero honestas fēie a alie circū
stātie faciūt ei dē de h. o. p. b. abile op.
onē siue oscia. a vult tuciorē viā
eligere. nichil vltērius p. ci. p. iat. de
p. ceptis autē a osūptis q. d. m. bo
nā fide habuit **Rap.** dat osiliuz vt
restituatur l. o. ponat. **Sed** tū talis vt
dicit n. ē cogēd. q. possessor erat
bone fidei. **C.** de rei v. di. certū **Dos.**
q. a. **VI.** a. **Wil.** dicit q. nō tētur de
osūptis q. d. m. fuit bone fidei. **A.** **J.**
de m. suz. o. deā. q. xxij. vbi d. fm
Dosti. q. mulier tētur restituere il
ta osūpta p. filiu. putatiuum. **B.**

Sed nūq. d. possit m. l. r. filios
de adulterio susceptos si
bi heredes instituire. **R.** **Certe** sic
quia quilibet potest sibi h. r. e dem
i. stituere eū cui nō prohibetur. res
uata semper legitima parte libe
ris suis. De quo vide infra legitima
per totum. **A.** **Intellige** hoc nisi cō
fuetudo regionis repugnet secūdu

Alb. c. a. i. f. u. o. li. ii. ti. v. q. xxvi.
Pater at nō pōt hōs filios institue.
vt sup. fi. i. additione. v. B.

Uir hōs legitimōs filios si
vinente vxore aliaz du
cat scientē impedimentū. A. Si emz
iustā haberet ignorācie causā le
gitima foret ples. ex. q. fil. sint le
c. plet. B. a. ex ea filios lēat. nun
qō tales filij adulterini possint hie
cedē pū. an vero teneat restituere
filij pmi matrimoni. R. fm Wil.
Restituere tenetur totā hereditatē
filij pmi mōimōij cū fratribz
mala fide psumptis q̄tūcūq; opor
teat eos egere l. medicare. A. De
hoc sup. absolucō. iij. ad finē. B.
Nisi bona fide cōpleta sit legitima
p̄scriptō maxime si etiā post cōple
taz legitimā p̄scriptōez retinent
bonā fidē. tunc em̄ nō tenentur. A. J
tē. i. f. u. cō. eo. ti. q. xxv. B. De ac
cusatione adulterij a quo adulte
ra possit dinnitti. lēs. J. mōimōiū
viij. p. totuz. Quo etiā adulteriu
impediat mōimōiū habes. J. impedi
mentū. viij. J. ii. Et vtū liceat vxo
rez adulterā occidere ibidē. J. vlt.

Aduocatus eē
non pōt imo exp̄sse prohi
bitur. primo qd si sit heretic⁹ l. ex
cōicatus l. pagan⁹. iiij. q. v. c. a
extra de heret. ex cōicam⁹. v. a. de pe
ni. dis. v. nemo l. m. foro Vbi etiam
hēs q̄ peccat iudex a puniri debet
q̄ scienter admittit tales. Jē si sit
monachus l. religiosus Tales ei
peccat aduocādo nisi pmonasteri
o de mādato p̄lati. xvi. q. v. mona

chi. ex. de postu. ex pte. Jē phile
tur si sit cleric⁹ m sacris ordinibus
ostituit⁹ l. etiā i minorib⁹ dū tū sit
beneficiat⁹ Talib⁹ em̄ phibita est
aduocacō corā iudice seculari nisi
in propria cā l. pro ecclesia sua. l.
p. cōiūctis aut miserabilib⁹ psois
ex. de postu. clerici a. c. cū sacerdotis
Sz an corā iudice ecclesiastico pos
sint. Satis videt⁹ q̄ sic. ar. i. dicto
c. clerici. Exceptis ep̄is et etiā sa
cerdotib⁹ q̄b⁹ videt⁹ simplr iudice
tū nisi vt dictū est i causa propria
vel eccē. l. p. cōiūctis aut misēabi
lib⁹ psois. xiiij. q. v. de mōg. l. xxxv
iiij. dis. p̄latū. a expressi⁹ in illa de
cre. cū sacerdotis. Et intellige dū mō
i p̄bēdīs casib⁹ dīnū officiū nō ipe
dīat ar. dis. xci. cleric⁹. Et nota q̄
q̄cūq; est bñficiat⁹ in aliq̄ eccā et
p̄stat p extraneis p̄ocimū aduo
cacōis l. p̄curacōis cōi eā debz illo
bñficio expoliari vt i p̄dō. c. cum
sacerdotis. A. Hoc. c. loq̄tur d de
rico. Sed fm Inno. ibi Jē est eti
am si sit laic⁹ i eccā bñficiat⁹. vt
bñficio illo priuet⁹. vt in fū. cō. li.
ii. ti. v. q. clvii. B. Jē nō delet q̄s
esse iudex l. assessor i cā illa i qua
vult esse aduocatus q̄ duo offici
a in eadē causa prohibētur exerce
re. iiij. q. iij. c. v. a. J. Sunt a alie p
sone ab aduocatione phibite vt
furdus. A. J. qui penitus nil au
dī. ff. de postu. l. ij. B. mutus. ce
cus. A. vtroq; oculo priuatus dic
ta. l. v. B. furiosus. impubes vsq; ad
decimum septimum annum. sena
tu motus. A. De remoto a senatu
nulla videtur fieri mentio. nec in
b. v.

allegatione infraposta. nec in di-
cta. l. vbi p redicta originalit po-
nuntur. nec in su. o. in dicta q. cl. vii
vbi eadem notant. **B.** scilicet. femi-
na. et vir passus muliebria. s. co-
tra naturam. **A.** Nisi violenter fuis-
set passus dicta. l. v. **B.** Item damna-
tione capitali crimine et calumnia pub-
lici iudicii. Item qui opas suas loca-
uit ut pugnaret in arena cum besti-
a. l. ex oia. i. q. vii. et tria. **B.**

¶ **Q**ueritur clericus beneficiatus in
diuersis ecclesiis pos-
sit priore patrociniuz omni contra a-
liam. **R.** **B.** Ber. Non vult q possit. Si
tamen esset prelatus in vna ecclesia. tunc
rogo placidis potest. Et idem dicit Inno.
A. s. in. c. si. ex. de postu. vbi p dca
dicit Ber. **S.** Inno. in hoc discrepat
a Ber. q tenet q clericus etiam non
prelatus possit aduocare contra aliam
q ecclesia non opus est inter extraneos
sup verbo dicens. Secus si p alia ec-
clesia vbi sile beneficiuz huius. **B.**
A. Adde q si necessario officio fuga-
tur potest ad similitudinem tutoris. ff. de
postu. l. puto. q. l. vlt. **A.** Non dicit
ad similitudinem. sed dicit tutor et pre-
latus ecclesie exemplando officium ne-
cessariuz. Et idem videtur facere in eo
qd sequitur. **B.** Item pro priori ecclie
sua potest agere contra secundam. ar.
ex. de iur. iur. tua. q. c. intellectu. **A.**
Predicta etiam notant in su. co. li.
ii. ti. v. q. clxx. B.

¶ **Q**ueritur iudex teneat dare ad
aduocatuz. **R.** Tenetur
quicq. ut eis q habere non possunt propter
paupertatem et propter potentiam adu-
erse partis. ff. de officio pcon. l. nec

quidq. **R.** Et quidem si iudex hoc a-
licui aduocato precipiat. et ille sine
causa denegat. potest per iudicem perpetuo
remoueri ab officio aduocatus
C. eo. puidendum. **A.** Que est in. c.
de postulando. **B.** Delet igitur obe-
dire. si tamen opetens salariu constitua-
tur. de q vide infra. **F.** ii. q. vii. **A.** Item
in su. o. li. ii. ti. v. q. clxx. Sed q ad
salariuz additur s. m. Hosti. q si in-
digens aduocato sit pauper. aduo-
cat? gratis aduocet? et a deo exspe-
ctet remunerationem. **B.**

¶ **A**duocatus q scienter
defendit
causam iniustam absq dubio grauiter
peccat. ut dicit **Th.** sed a sede. q. l.
xxi. q illicitum est cooperari alicui ab
malum faciendum: siue consulendo siue
adiuuando: siue q literarum q consenti-
endo. **R.** **A.** Digni sunt morte non so-
lum q faciunt ac Tenetur etiam ad re-
stitutionem eius damni qd contra iusti-
ciam per eius auxilium altera pars incurrat
Si autem ignorans iniustam causam
defendat: excusatur s. m. moduz q
ignorancia excusare potest Si in prin-
cipio credit causam iustam esse. et in p-
cessu appareat non iusta non det eas
perdere. ut. s. altera ptem inuenit et se-
creta sue cause alteri parti reuelat det
etiam causam deserere. et cum causam
agit ad cedendum iducere. siue ad co-
ponendum sine aduersarii damno.
Hec omnia Th. **A.** Item in. sum.
con. eo. ti. q. clxx. **B.** Porro in cau-
sa q diu dubia est bene potest ad-
uocatus patrocinari. secundum
Wil.

¶ **Q**uibus debet modus aduocatus

R. f. Ray. vt n̄ pducatur falsa iſtru-
mēta neq; falſos teſtes ſeu corrup-
tos neq; mentiatur. neq; inducat
falſas leges aut quaſcumq; pba-
tiones. neq; querat ingrauiamen
alteri⁹ partis dilationes nō neces-
ſarias **I**tem q̄ fideliter: q̄tu⁹ iuſti-
cia p̄mittit: cauſam foueat n̄ibi
de contingenti⁹ omittendo. **iiij. q.**
vij. f. ſi quis autē. a. ar. extra de teſ-
tib⁹. intimauit **C. de iudi. l. prope-**
randū. illo pculdubio. **iiij. q. iiij.**
c. v. ij. **I**te nō procaciter vel vo ciſe-
rando. quia propter hoc ipeditur
proceſſus. **v. q. iiij. m. loco. iiij. q. ſti.**
vij. Si quis adeo. A. f. eſt. a. ibi dī.
Si quis adeo procax fuerit. vt nō
racōe ſ; pbris putet eſſe certandū
opinioniſ ſue detrimētū patieſ
B. Item dicit Tho. ſe dā ſede. q. lxxi.
q̄ aduocato defendenti cauſam
iuſtā licitū eſt prudenter occultare
ea quib⁹ impediri poſſet proceſſ⁹
ei⁹. Non at̄ licet ei⁹ vti aliq̄ falſitate
Ubi aduocatus poſſit pete-
re ſalarium. **R. ſecun-**
dū Ray. Poſteſt moderatum ſiue
ab initio faciēſ pactum ſiue poſ-
tea finita cauſa. **Et attendi debet**
moderāmē ſalarij ſm quantitate⁹
cauſe. laborem aduocacōis. a con-
ſuetudinē regionis a ſcientiā a ho-
neſtate aduocacōis. **iiij. q. vij. f. a**
pub vrbē a. ar. xij. q. ij. vulſane. a
c. cōceſſo extra. de prebē. de multa.
q̄. circa ſublimē aē. diſ. lxi. mra
mur. Con. Tho. ſe dā ſede. q. lxxi.
Sed caueat aduocatus nē petat ſa-
larium cui⁹ graui damno litigato-
ris. **iiij. q. vij. f. arcentur. Ite q̄ cau-**

sa incepta et non finita faciat pactum cum litigatore: quem in propria recepit fides. quod posset esse occasio magni mali. iii. q. viij. preterea non licet. Nam quando videret causam in periculo: cogeret clientulum in se pactum et dare salarium ad libitum. Item nunquam licet aduocato pacisci de certa parte litis. puta de decima et centesima. C. de postu. si quis aduocatus. Q. si nullum pactum certum fuit de salario: potest aduocatus implorare auxilium iudicis pro competenti salario. ff. de. vari. et extraor. cog. l. i. §. in onerariis. A. Aduertendum quod aduocato circa salarium non licet excedere constitutam summam. scilicet centum aureos secundum leges. ff. de. va. et extraor. cog. l. i. §. si cui. Sed secundum Gregorium decimus libras xx. ut in sum. con. li. ij. ti. v. q. clyx. in. vbi etiam super dea omnia de salario. secundum Ray. et ei? glo. et Hosti. ponuntur. Sed illa constitutio Gregorii hodie videtur sublata per plerumque sexti. vbi tolluntur omnes preces constitutiones postea non confirmate. B.

Ubi aduocat? testatur gratis pro se et pro cunctis in causa pauperum. §. secundum Tho. se. de sede. q. lxxi. Dicendum est dicendum quod de alijs opibus misericordie dicitur. Nullus est sufficienter oibus indigentibus opere misericordie impendendum. et ideo sicut Augustinus dicitur de doctrina christiana. Cum oibus prodesse non possis hijs potissime consulendum est qui pro loco et tempore et qualibus rebus opportunitatibus restricti tibi quasi quodam sorte iunguntur. Dicit autem pro loco et opportunitatibus quod non tenetur homo pro mundum querere indigentes quibus subueniat: sed

sufficit qd eis qui sibi occurrunt mi
sericordie opus impedit. **A**ddit
autem a tpm quia non tenetur ho fu
ture necessitati alteri providere sed
sufficit si in pnti necessitate ei subue
niat. **S**ubdit autem l. qñlibz rez
qd ho sibi coniunctis quacumqz neces
sitate maxime debz curā impendere.
Quibus tñ concurrentibus restat utrum
aliquis tantā necessitate patiatur
qd n in pmpu appareat quo pos
sit aliter ei subueniri. et in tali casu
tenetur ei op⁹ misericordie impendere.
Si aut appareat quo ei aliter sub
ueniri possit. vel p se l. p aliaz pso
nam magis coniunctā vel maiorez
facultate habet; non tenetur ex ne
cessitate indigēti subuenire. ita qd
non faciēdo peccet. qñ si subue
nerit in tali necessitate laudabiliter
faciat. **V**n aduocat⁹ non tenetur
sep cā paupm plocumz p stare
sed solū concurrentibus cōdicōibz p
dās. **A.** l. de m. sū. c. li. ij. ti. v. q. cl.
xxij. **E**t intellige p dāta tūz hoc qd
libz possit paupi p aliaz subueniri.
tñ si ei nō subuenitur: nullus sub
uenire potēs excusare. l. xxxvi. dis.
pasce. **N**ō nullaten⁹ dēt aduocatus
qui pōt pmittere iusticiā paupm de
pire fm **Rap.** qui dicit qd aduoca
t⁹ pmissibilibz psonis q propē
defectū aduocati quē n pūt oducē
amittunt cās a grauant iuste: te
ne⁹ aduocare a de si a scia elemosi
nā dare. xi. q. iij. paup. Con. vl. et
Posti. vt i dīda. q. clxxij. B.
In quibus casibz a de qb⁹ aduo
cat⁹ teneat ad restitutionē. **R.** fm
Rap. primo qd omnium q illi cōn

q⁹ aduocabat propē ip⁹ patro
cinū iuste amiserūt seu dānifica
ti fuerūt. **V**n si p cauilla cōez suā ab
stulit aduersario bonā cāz l. etiaz
si ip⁹ grauauit petendo dilationē
supflua l. allegādo falsū et otra cō
sciaz. l. faciēdo cauillosā positionē.
l. i. struendo falsuz testē. aut i. struē
do diēticiulū denegando veritatez a
similibz: tene⁹ aduersario ad inter
esse. **I**te tētur illis qb⁹ pstitit auxi
liū si ppter suaz infidelitatē l. negli
gētiā l. imprudētiā amiserūt. **E**t h⁹ qñ
iactabat se sciēte; a n eārt dicit
Wil. A. l. de i. sūz. c. eo. ti. q. clxxv.
Vbi eē dī fm **Rap.** qd si l. tene⁹ si
extor⁹it salariuz vñ si debuit extor
qre. l. si vltra qd debuit hrē extor
sit. **B.**

Hffitas l. **Rap**
ē p⁹mitas psonaz ex car
nali copula pueniēs oī carens pa
rentela. **D**e hoc plene dicit⁹ inter
ipeditamenta māmōnī ipeditmētū
xij.

Hchimia. **D**e
auro a argēto alchimico
utrum possit vendi vl emi. vide infē
emp⁹ cō. l. v.

Hlea. **D**e oī ludo
alee vide l. lud⁹ alee p totū

Hieacō rei ecce i
mobilis nō valet nisi i cās
casibz a debita forma fuata. pri⁹ q
de p⁹te debitū vrgēs. x. q. ij. l. h⁹
tus. A. **Q**uādo aliunde solui nō pōt

ut ibi. **B.** Itē ppter redemptionem captiuor. Itē ppter paupes paucos tpe famis. xij. q. ij. aurū a. c. gloria. Itē ppter ecclesiā edificā dā aut ppter cimiteriū āplandū Itē vt ematur aliquid magis vtile. Nec pnt haberi. xij. q. ij. sine exceptione.

Forma alienādi variatur fm varietatem ecclesiar. scilicet ep̄alium. monasteriorū a prothialiu. Colliguntur tamē om̄s forme i dicto. c. hoc ius a. c. si quis ep̄s. a. xij. q. ij. placuit. **A.** Ad de a in c. alienationes. a. c. abbati b. a. c. sine exceptione. **B.** Sed a. wil. specificat dicens sic. Ep̄s res ad mensā suā ptinentes l res cathedralis ecclesie nō potest alienare sine cōsensu capituli. et si res sit modica. a necessitas magna: non est necessarius cōsensu capituli xij. q. ij. frulas. **Nec** abbas res monasterij sine cōsensu ep̄i a cōuentus sui. **Nec** p̄biter prothial sine cōsensu ep̄i sui fm qd dicit capitula supius allegata. **Hoc** de reb. imobilibus. **Sec** de mobilib. i qum alienacōe hmoi solemnitas nō requiritur. **A.** Itē in suz. con. li. i. ti. xij. q. xvij. **B.** Itā tñ q null. prelati religiosi pōt vendere redditus seu cedere alicui ad vitā l ad certū temp. nisi necessitas l vtilitas loci exposcat a de cōsensu cōuentus. vl si ouentū non hēat de cōsensu prelati sui. vt in de. monasteri o. de re. eccles. nō alie. **A.** Ibi tñ declarādo s̄bditur **Vex** pmissa ad locacōes l etiā reddituū aut fructu

tuuz vendicōes ad temp. modici faciēdas declaram. n̄ extendi. **B.**

Alienationes reruz ecclesiasticarū facte a scismaticis l itruis nō valēt. ex. de. scisma. c. v. xij. q. ij. alienacōes: a tenētur restituē loca et res et fruct. pceptos a q papi potuissent. l a iusto possessore. vt in c. quis. allegato. **B.** sic a quilibet capto. ex. de resti. spo. quis. **Et** qui imittitur talib. alienacōib. ex cōicatus est. vt f. ex cōicatio. i. ij. i. fi.

Si possessio data fuit ecclesie ea cōditione ne alienet. an aliq casu alienari possit. vide f. cōditio. i. ij. Alienare quidā sua n̄ pnt. infra. l. u. d. alee. f. v.

Hutare non dz

esse ligneuz vl terreū h lapideū. s. cōsecr. d. i. altaia. **Itē** l. i. i. i. d. i. xij. q. i. **Qz** si ad celebrandum missaz nō hēatur altare cōsecratū saltē hēatur puula tabula lapide a cōsecrata q dī altare viaticū in q cōceditur ep̄is a eorū supiorib. i itinere celebrare a celebrari facere vbi cūq. ex. de pui. qm. li. vi. **Itē** cōceditur p̄dicatorib. a minorib. sic tñ p̄iudicio prothialis ecclesie. ex. de pui. i. i. hys. **De** cōsecracōe altaris: hētur f. cōsecratio. i. ij.

Vicitū est p̄biteris istruere altaia in ecclesia nō cōsecrata: h i cōsecrata n̄ hz nisi de lictia ep̄i ar. d. i. l. i. i. q. i. **Quis** a d cōsecr. d. i. nlls p̄br. **Eodē** mō sine cōsensu ep̄i n̄ sūt altaia destruēda ar. s. cōsecr. d. i. c. ecc. a. c. placu. **A.** Itē i sū

co. li. iij. ti. xxiiij. q. cxlviii. In p^obi
tis iurib⁹ nō videt^r p^obal q^o p^obit
possit erigere altaria i ecclesia nō
osetrata. nisi a cōtrario sensu illi⁹
ea. null⁹ p^oresbiter. Et tenet glo. in
dicto c. q^ouis. B. Qui altari seruit
de altari vinere debz. xxij. questi.
ex h^ois.

Ambitio quid
ē. Re. fz tho. scda scde q.
cxvii. Ambitio ē mo. dinat⁹ appe
tit⁹ honoris. Qui p^ot eē iordinat⁹
et tripliciter. Primomō p^o hoc q^o a
liq^os appetat t^ostimonium de excel
lencia quā nō hz. q^od est appetere
hōrem sup^o suam proportionē. Se
cūdmō p^o hoc q^o hōrez sibi cupit
nō r^oferendo i dū. Tercūmō p^o hoc
q^o appetitus ei⁹ i hōre ipso q^oescit nō
referens hōrem ad vtilitatē alioz
Prop^o q^od ābitio semp ē p^ocūm. A.
Item i. sū. con. li. iij. ti. xxiiij. q.
cxlvi. B.

Agaria i per
āgaria. Hec duo sūt q^odaz
seruitutes ipse p^o extorsione supi
oris. Et ē āgaria fuit⁹ psonarum.
Perāgaria vero fuit⁹ psonaz et
rerū viz quā facit q^os p^oo sumptu
vt dicit Ray. A. Albric⁹ dicit q^o ā
garia ē fuit⁹ psonaz a rerū cū q^os
facit p^oprio sūptu fm Ray. goff. a
Hosti. Ite glo. i. c. nō mīn⁹. de imu
ecc. dicit. q^o āgale dicit^r psonali
a obseq^oa p^oprijs sūptib⁹ p^ostita.
Perāgaria vbi psona fuit sump

tib⁹ alienis. Sed de hoc nō ē mut
tum curaduz. B.

Appellatio. v
t^o liceat p^o appellatōez iu
diciū dēdiare. vide sup. accusatus.
xxiiij. Pt⁹ appellatōez sēntencia ex
cōicacōis lata nō valz. Et si appel
lans nō p^osequat^r: nō p^opt hoc sen
tēcia oualescit. Tū ex cōicat⁹ noia
si si Ite p⁹ statutū appellatōez nō p
seq^o vt dē: lapso tpe dēt dēnūcial.
ex. de sē. exco. licz. li. vi. A. Ibi dī
Ex cōicat⁹ noia nō l^o spēalit a exp^oste
qui p⁹ appellatōne legit^otiāz ex cōi
catōis sēntēcia assēit i se latā si ap
pellatōne eādē t^op⁹ ad ipsā p^ose
quēdā ab hoīe l^o a iure statutū nō
fuerit vt debuit p^osecut⁹. lapso eo
dē tpe ex cōicat⁹ publice denūcial
debet. B.

Apostasia p^orio
in generali quid ē. Re
spondeo fm Ray. Goff. a Hosti.
Est temerarius a statu fidei. obedi
encie vel religionis recessus. Et dī
cit^r quasi apostatio. id est t^orogē
da statio. A. Item in sūz. con. li.
i. ti. viij. q. i. B. Triplez est aposta
sia scilicet perfidie. quā videlicet re
cedit quis a fide. vt Julianus apo
stata. de hac haletur. ij. q. viij.
non potest. Item inobedientie q^o
scilicet quis transgreditur sponta
nea voluntate p^oceptuz. vt Abā
et Eua. Gen. iij. Similiter et quī sa
cris canombus obedire cōtēnit

De hac in q. iiii. alie. exte de ma.
a ote. si q. s. Itē irregularitatis. Et
hec est duplex. Vna q. q. s. recedit
a statu clericatus. Altera qua q. s. re
cedit a statu assumpte religionis
xlviij. dis. q. iiii. titet. xvi. q. v. legi. A.
Itē i fū. cō. eo. ti. q. ii. B.

Hostalia secu

bo. s. a fide. Sciendū q. tuz
apostata a fide sit hereticus a ifide
lis. ipso iure excoicatus ē. extra de
hereticis. ad abolendā. Itē res tali
um confiscantur a ipsi amittūt fa
ctionē testamenti. nec etia p acta
penitēcia: in statum pristinu re
deūt. C. eo. l. ij. q. iij. A. Melius hoc
pbatut eo. ti. gazaros. q. ē cōstitu
tio Frederici. Et hodie fit ista cōfil
ra cō ipō iure. extra de heret. cū fm
li. vi. B. Et debet recipi sicut hereti
ci. de quibz infra. hereticus. i. xliij
qui incipit. Qualit heretici ac. Itē
sunt ifames a repelluntur a digni
tatibz a alijs multis. extra de iurē
iur. querelā. vi. q. v. ifames. d. o. se.
di. iij. celebritatez. A. Als incipit.
Die dñica Et idē dñi in fuz. cō. eo. ti.
q. iij. a. q. iij. fm Ray. B

Quid de hijs q. licet interis
sunt fideles tñ ppter
timorē faciunt exteri? aliquē actū
infidelitatis: puta reuerenciā ydo
lis: Itē fm Ray. Tales licet non
sint apostate nec heretici mortaliē
peccant quātuscūq. fuerit met? qz
fm Aug. Sācti ē moi fame q. vel
ci ydolatrio xxxij. q. iij. sic sācti?
Con. tho. scda scde. q. xliij. A. idē
i fuz. cō. eo. ti. q. v. B.

Utrū hz xpiano i aq. ca
sufumere hitū infu
deliuz. Itē fm Wil. Posset hoc fieri
ex rationabili causa Sicut a btus
Sebastia? sub clamide militai cri
sti miliciā gerebat absconditam.
hoc intelligendū est fm eūdē Wil.
nisi esset institutū aliq. de fminatū
signū ad cognoscēdū pfectores ali
cui? ydolatrie: tunc em non liceret
A. Itē i fuz. cō. eo. ti. q. vi. B

Hostalia ter

cio. si oledience. Aposta
sia i oledience est qñ quis oledie
cōtemnit pcepto dei siue canonuz
siue plato cū a talis infamis effici
tur. a repellitur a testimoio a debz
excoicari. ij. q. iij. si q. a suo. xi. q.
ij. si at nobis: a si psterit in cōtu
macia debet crescere a pena. extra.
vt lite non contes. quoniam fre
quenter. A. Idem in sum. cō. eo.
ti. q. iij. fm Ray. B. Si autem redi
erit si non fuerit excoicatus recipi
tur ad penitēciam. si fuerit excoi
catus: recipitur cum satisfacione
quam excoicati tenentur facere in
iriā passis: vt dicitur supra.
absolutio iij. xliij. A. Idem in sum.
cō. eo. ti. q. iij. B.

Hostalia qr

to. s. ab ordine clericatus.
Tal apostata fit multipliciē Pri
mo scilicet dimittendo tonsuram
coronam vel habitum clericalem
xx. q. iij. c. v. a. iij. a extra. eo. c. i.
a. iij. Item accipiendo vxorez. ex.

de de. viii. ex pte. **I**te cōuertendo
se ad negocia secularia. exte de vi.
a ho. de. ex litteris a de sen. exco. in
audiencia. a c. ppendim. a tal si
est in sacris: interim ab accusacōe
a testimonio tam q̄ in famis repel
litur. ij. q. vii. alieni. iij. q. iij. tra
tus. **I**te iterum ad dignitatē l' ordi
nē pmoueri nō pōt. xvi. q. vii. legi.
l. di. c. vlt. **I**te si admōit' se non
correperit: ē deponend' xxi. q. iij.
fine. a. c. precipim'. **I**te iterum: ca
ret pūlegio clericali ita q̄ vltas
cū nō incidit in canone. Hoc tamē
intelligas si post trinā admonitō
nē epī nō se correperit. vel se ditione
mib' l' enoz mitatib' se inniscat. ex.
eo. c. a. a de sen. exco. cū nō ab hōie
A. de trinā monitōe non dī i hīs
caplis. s' de sen. exco. i audiencia.
Et predicta etiā notantur i sū. cō.
eo. ti. q. ij. a. iij. **B.**

Qui primā tñ tonsurā ac
cepit. vtrū possit eam
deserere. **R.** Licet p̄ antiqua aliq̄ iurā
videatur phibituz: hōie deserere
pōt taz de consuetudie q̄ de iure exte
de. coha. de. a mu. c. vlt. **A.** ibi de
hōmib' s' vult allegare. c. vnu de
de. viii. li. vi. Et p̄dās con. albas
Sed de hoc olim fuerit opioēs. vt i
fuz. cō. li. vi. vii. q. vii. Dimittē
do tñ tonsurā: o3 eū ecclesiasticum
relinq̄re bñficiū. exte de coha. de.
a mu. c. **Iohānes** l' clericale desce
re tonsurā vt ibi. **B.**

Clericus in minoribus p
dit pūlegiū dei
cale si transiit ad adū proflus or
dini o3trāq̄: puta faci' ē bigam?

Emiles: aut exerceat seua: puta re
cepit ministeriū occidendi. muti
landi: aut aduocādi i causis cōia
lib'. dis. lxxiij. quisquis. **A.** In
no. i. c. i. extra de apostat: dicit q̄ li
cet cleric' fecerit se mltit. dūmō nō
exerceat seua: pōt vñ dē clericali
a pūlegiis clericalib' gaudere.
cū hic ad' nō sit pemit' o3trati' or
dini: sicut ducere virginē xxxij. dis.
seriatū. Et ex dicto Inno. patet q̄
nō sufficit accipere officiū seua exer
cendi: nisi illud executioi mandet
Nec etiā seua exerce p se priuat p
uilegio clericali. nisi hoc fiat ex of
ficio: puta iudicis l' executoris vlt
filiis fm glo. **Rap.** vt i fuz. cō. dē
q. vii. ad fi. Et rō pōt esse: q̄ licet
cleric' delinquat seua exercendo.
tamen ex hoc regulariter non sub
icitur curie seculari. extra. de de.
coniu. ca. vnico. li. vi. **B.** Item per
dit si nullomodo vult viuere dei
caliter: quod per tria potest patē.
Primo si sic cōtrahit: sic cōue
nit et conuenitur sicut laycus: va
dit i exercitiū talliatur a sustinet
alia onera laycalia **Secundo** si ter
cio admonitus nolit ad clericatū
redire **Tercio** si conuentus coraz
ecclesiastico iudice excipit de foro
seculari vel aliter i iure confitetur
q̄ non vult clericali' viuere **Si**
vero contraxit cum vnica a virgi
ne: non omnino perdit pūlegi
um **Vide** infra clericus ij. q. iij. a se.
A. Ad predicta facit quod notat
Inno. in dicto capitulo i extra eo.
Qd et ponitur i fuz. con. dē q. vii.
a q. vii. pōnuntur omnia p̄dā. **B.**

Cum deico qui existēs in
sacris de facto duxit
vixit. si ad deicatu redeat potest
ep̄s dispensare. extra. q. de. l. v. c.
a. ij. **A.** Ista dispensatio est vta
tur orbie pri⁹ rite suscepto et etiam
ascendat ad superiores. vt patet in
dictis caplis. Et nō fit nisi cū bene
vtrito. dicto. c. v. **Cū** eo vero de cui⁹
penitencia dubitat. ep̄s nō pōt dis
pensare nisi vt vta minorib⁹ ordi
nib⁹. Non aut maiorib⁹: nisi trā
sierit ad religionē. dicto. c. ij. a ibi
glo. **B.**

Hostalia qn
to. s. a religione h mōi. **A.**
hostalia fit p temerariā habitus
dimissionē cū assumptione secularis
vite. Nō tñ debet iudicial apostata
sue fugitiuus etiā si dū aut ab lō
ginq⁹ agetur: nisi post q sic viuit
q̄ animū redeundi se deposuisse oñ
dit. ff. de re. mi. desertorē. **f. emāfor**
Tñ p solā temerariā dimissione
habit⁹: excoicatur ē. extra ne. de.
vel. mo. vt piculosa. li. vi. **Qz** si re
dierit. recipietur in monasterium
fm q in regula cōtinet. **Hoc** dico
si monasteriū regularit viuat: ali
ter ibi stricti⁹ monasteriū cui⁹ vsu
fructu rerū q̄s obtulerat potū mo
nasterio q res postea ad primū
monasteriū redibūt xxv. q. i. si q
monachaz. c. si q̄s rapuerit. xvi.
q. vi. de lapsis. xvij. q. v. c. v. **Alij**
dicūt q res simplici⁹ erūt secūdi
monasterij. **A.** Primā tenet Ray
a **Hosti.** i. suz. cō. li. v. ti. v. q. iij. v
bi etiā p̄dca ponitur de receptōne

redeuntis. Et p̄ma op̄io satis videt
p̄bai in dicto c. de lapsis. **B.** **Qz** si
nullū monasteriū vult eū recipere.
dic vt infra religio. i. **f. ix.** **A. l. q. i.** i
pit. Quid cōsulendū. Et videtur
septi⁹ fm ei⁹ op̄ta cōez. **B.**

Cuius sunt bona q mona
ch⁹ apostata acq̄si
uit. **R.** Si abbas noluit eū reape. l.
neglepeit eū reuocare sic decessit
denegabitur monasterio bonorū
repetitō ex q maliciose denegauit
alimenta. extra. de ifā. a lau. c. v. lxx
vij. dis. c. vlt. Et p̄tinebunt bona il
la ad secūdū monasteriū si igredi
atur: alit ad episcopū. Et hoc intel
ligēduz si cōuet⁹ tot⁹ deliq̄t in hoc.
Alij delictū p̄sone n̄ debet redū da
re ad dānuz eccē. xvi. q. vi. si ep̄s.
Si vero nō rēnuut eū recipere: q̄d
quid acq̄siuit: suo monasterio ac
quirit. sicut seruus domino suo
xviij. q. ij. abbates. ff. de acq. re. do
etiā. Et eundem casuz vide infra. reli
gio. i. **f. viij.** **A. l. qui incipit.** Quid
de hīs. Et idē ponitur in su. cō. li. v.
ti. vij. q. xv. a. xvi. **B.**

Monachus fugitiu⁹
si nō vult
redire. vel habitum reassuere: debz
capi a sub gū custodia carcerari
extra de apost. a nobis. **A.** Ite i
sum. con. eo. ti. q. xvij. secundum
Goff. et. Hosti. **B.**

Aqua benedcā
Vtrum sit sacramentum
Respondeo secundū Tho. in iij.
distinc. ij. **Non:** sed est sacramen

ale quasi quedā dispositio absacri-
mentū. Nō em̄ ordinat̄ directe ad
remediū prestādū: sed ad remouē-
dū phibēs. Vñ dat̄ cōtra demonū
neq̄cias a venialia a cōtra omne
q̄d impedire p̄t etiā effectū sacmēto
rū. Et vt dicit. De. a. al. Remissio
venialiu q̄ fit p̄ aspersionē aq̄ bñ
dicte: nō fit p̄ modū sacramenti:
sed p̄ modū meriti. Vñ vt dicitur ē
nō est sacramentū. A. Idē sū. c. li.
iiij. ti. xliij. q. ij. B.

Quid aut̄ aq̄ bñdicta ap-
ponit nō bñdicte
Re fm̄ Tho. i. iij. dis. xij. Totū ē bñ
dictū Virt̄ em̄ q̄ acq̄sita ē aq̄ ex be-
nedicōe: puenit ad aquā additaz.
Idē dicit De. sicut et cōtingit de ole-
o cōsecrato. Joleū. J. iij. A. Idē i. fuz.
con. eo. ti. q. iij. Intellige si aq̄ bñ
dicta sit maioris quātitatis. q̄ du-
ob? cōcurrentib? preualet q̄d ma-
ius est. ff. de statu. lx. l. quērit.
Sec? esset quātitatis minoris vel
ēq̄lis sicut et de sacramēto eukari-
stie dicitur. duz apponit vīnū nō
cōsecratū cōsecrato. J. eukaristia ii.
ad fi. B.

Arbitr. Cum
ab vno de plurib? arbitris
ludicib? alijs pñtib? a mādanti-
b? scripta sūia recitat̄ p̄inde est ac
si ab oib? esset recitata. optz autē
vt qui recitat: nō vtaf̄ vrbis sin-
gularis numeri: sed phial̄ dicēdo
Nos tales arbitri vel iudices pro-
nunciam? ac. nisi in arbitris sup
electione que debet fieri ab vno vi-
de omniū. extra de sen. a. re. iij. cū

ab vno li. vi. de hoc infra. electō
ij. v.

Archidiacon?

Archidiacon? est eius officiū. Re fm̄
Ray. Circa officia archidiaconi. p̄-
positi vel decani. fere quot sunt ec-
clesie: tot sunt cōsuetudines. extra
de cōsue. cū olim. i. fi. a. de excess.
pla. ad lxx. Si tñvis scire quib? iu-
ra dicit de talib? vide. xxi. dis. de
res. a. xxv. dis. plectis: et extra de
officio archi. p. totum. A. Preci-
pue. c. v. c. ij. Et idē p̄iur in fuz. c.
li. iij. ti. xxvij. q. viij. B.

Archiepiscopus

Archiepiscopus a quibus a vbi debet cō-
secrari archiepiscopus. vide infra
cōsecratio primo. J. penultimo. a
ultimo.

Archiepiscopus

Archiepiscopus potest cōpellere subditū sui suffra-
ganei ad suscipiendas cōmissiōes
ei? in causis nisi vbi sit cōsuetudo.
extra de foro cōp. romana. li. vi.
a extra de offi. or. pastoral. Sup
quo. c. dicit Hosti. q̄ aut̄ archie-
piscopo sub sit ep̄s q̄ pingui? ius
habz in eū q̄ in subditū. potest ar-
chiep̄s ep̄m cogere vt cōpellat sū-
ditū ad suscipiendum. Et si ep̄s in
certū temp? sibi assignatū hoc fa-
cere neglexit neq̄ aliquid iustū
pretenderit: demum potest cogere
vtrumq̄. ar. extra de offi. or. q̄
to. i. fi. a. c. irrefragabili. J. excess?
Con. ter. etiam si ab episcopo ap-
pellatū fuerit. A. Hoc dicit. ter

in dicto c. pastoral. Et tunc ponitur i
f. c. li. iij. ti. xxvii. q. iij. Sed con
pda facit. q. cu qd philef alicui
vnavia ad id alia non admitti de
bet. vt i. c. cum qd de. reg. iij. li. vi.
Nec allegata iura in l. tu faciunt. na
loquunt in correctione delictor. a
no i commissione causaz. Ideo i no
exceptis stant regule. videlicet q
archiep. nullam habet potestate
in subditis suffraganei sui nisi in ex
pressis dicto ca. pastoralis. Ideo
hoc casu consuleret archiep. q non
cogeret. si subdito q obediret. B.
Sed hic sciendum q iure nouo archi
ep. causas q p appellatione l. ali
o iure metropolitico deferunt ad ip
sum: no pot audire seu omittre ali
bi q i sua ciuitate vel dyocesi. aut
in eis i qb? appellatu existit. l. cae
ipse consistat. nisi aliud sibi opetat
de consuetudine. exte. de. offi. or. vt li
ligates. li. vi.

Archiepiscopus

no hz iurisdictioez in subditos suffra
ganei sui nisi i qbusda casib? qui
notant ex. de. offi. or. pastoral. A.
li. glo. B. pmo qd emanat in di
uini officij a consuetudine metro
politane eccle. xij. dis. de hys. Item
qn subdit? epi delicti i diocesi archi
epi. vi. q. iij. placuit. In hoc ei casu
efficit aliqs de iurisdicte alteri? au
iustibz. Itē si hz pdiu i diocesi sua
exte. de foro ppe. c. vlt. Et iste etiā
casus ptnz ad quēcuqz aliū. Itē si
ca deferat ad eū p appellatione. exte
de. offi. le. c. v. et de offi. or. duo. Itē

cū absolut? ab archiep. no vult
parē ep. extra. de. offi. or. ad repr
mēdā. A. si satisfaciendo ep. sup ex
coicatione q ab ep. fuerat excoica
tus. nec de excoicationis constat in ius
ticia: sed ab archiep. fuerat abso
lut? q. ep. eū absoluerē nolebat.
Ideo si ep. satisfacere contēnit: ar
chiep. eū in excoicatione educit
vt ibi. B. Itē si criminalis ca sit in
epm et clericū suū debz deduci ad
synodū. i q preest archiep. vi.
q. ij. c. v. Itē si deie? hz ciuile causā
con ep. suū xi. q. v. si deie? Itē qn
ē ep. negligēs i eo qd facere debz
A. si ad curā eccle. aiaz. B. xi. q. iij.
cū sim? extra de sen. exco. p tuas a
de appel. q fronte. Itē qn defuncto
ep. eccle. pdoneos clericos no hēt
xij. q. ij. no liceat. A. tūc em archie
piscop? hēt curaz rerū eccle. vt ibi.
B. Itē cū euident est sententiam epi
esse iniustā. extra de appel. sollicitu
dine. A. Hoc qn a subdito fuerit ad
archiepiscopū querelatu licet no
appellatu. tunc emz ratione euide
tie pot archiepiscop? declarare su
ditū iniuste ab ep. excoicatu vt
ibi. a poterit illum absoluerē vel
remittere absoluendum ab episco
po qui si neglexerit: ipse absoluti
onē ipendat. extra de sen. exco. p
tuas. B. Item cum visitat prouin
ciā. exte. de. prescrip. cū ex officij.
et de cē. sopite. a c. nup. Per solā
vacatione ep. a sede no archiep.
scap. l. sup. hz vices epi. ex de sup.
ne. pla. si ep. a. c. eccle. li. vi. Simi
liter si episcop? sit excoicat? ex. de
sup. le. ne. pla. romana li. vi. Aut

captus a paganis. ut in dicto. c. si e
piscopus. **A.** De his casibus latius dicitur
in fili. c. li. in. ti. xxvii. q. iiii. Sed
quod non minus tunc occurrunt in foro peni
tentie plures dicere non curavi. **B.**

Sed nunquid potest archie
piscopus ecclesie cathedra
li vacanti dare visitatore seu ad
ministratore. **R.** Non. nisi forte ca
pitulum in temporalibus et spiritualibus ne
gligenter vel male administraret. tunc
enim vocato capitulo et cause super
hoc cognitione premissa visitatore
seu administratore potest deputare
Qui quis habeat legitimam ad mi
nistrationem in temporalibus et spirituali
bus. tamen illa beneficia que ad sola colla
tionem episcopi pertinent offerre non potest
si ab alio quam romano pontifice fuerit
deputatus. extra de supplen. ne. pla.
ecclesie: libro sexto

Archiepiscopus potest filius p
uincia visita
re. licet non sint eius suffraganei neg
ligentes. et iterare visitationem et pro
curaciones recipe non obstante consue
tudine contraria. Et dum visitat potest offe
nso audire suffraganeorum. absol
uere et penitencias iungere. extra. de
censibus. p. petuo libro. vi. Si utrum
possit aliquis recipe. vide infra. visi
tatio. q. ii. a. iij. Et ibi plura de eius vi
sitatione. q. v. a. iij.

Archiepiscopus potest con
sacrum cele
brare quod primo prelate dicitur. xxi. si quis
episcopus vacans i. si. q. ix. q. iij. a. c. ii. a
iij. **A.** Potest. vi. c. v. a. ii. **B.**

Archiepiscopus

transiens per quatuor loca sue prouincie
potest facere ante se cruce porta
ri: benedicere populo: in pontificalibus
celebrare hominibus. **A.** In capitulo
allegato nil aliud per continetur nisi
si quod diuina officia priuatim et pub
lice ibidem potest audire: et quod ea potest
facere in sua prouincia celebrare sine pon
tificatibus in locis etiam exemptis. **B.**
Sicut et episcopus etiam in locis exemptis
sue diocesis. ut in de. archiepiscopo. de
priuile. **A.** Nec tamen debet sine prela
bicio et molestia et grauedie excep
torum fieri: ut ibi. **B.**

Arra siue sub
arraco. Arra dicuntur anu
pencie siue alie res date sponse.
quarum daco subarraco vocatur. pre
cipue quando fit per anuli immersionem: que
vulgo desponsatio dicitur. Et si quidem
fiant hec iter sponsalia et sponsa: non dico
contrahunt sponsalia: sed presumunt
per matrimonium nisi preter contrarium
esset contraria consuetudo vel repugn
ret etas: ut notatur extra. de spon.
ipu. tue. Si vero fiant a parentibus
tunc sola sponsalia contrahuntur
ut ibi dicitur. **A.** in glo. ubi hec po
nuntur: et non dicitur glo. contrahuntur
sed presumuntur sponsalia. Et
idem dicitur in fili. c. li. in. ti. a. q. ii. v
bi hec similiter notantur. **B.** Et hoc i
telligitur per modum que sponsalia a panti
bus contrahi possunt. Vide etiam impedi
mentum xii. q. fi.

Arra sponsalitie non secundo
matrimonio debet restitui
hoc modo Si matrimonium non fuit secu
tum ab alterius culpa. propter superuenientem

mortem vel religionis ingressum
et hmoi: restitui debet arre simpli
citer. Si vero non fuerit secutum p
ter culpā dantis pbit arras. Si p
ter culpā recipientis: restituet eas
in duplū. Cde spon. l. arras. q. l. fi.
A. Hoc est xxv. annis. vel si remiaz etatis
impetrauit a eam in opetenti iudi
cio pbauerit. al's nō tenet nisi in
simplū: vt in dca. l. fi. Et didu: du
plum cui sit pena: non datur in fo
ro pnie: nisi fuerit ad hoc facta cō
demnatio. vt pōt colligi ex notatis
p glo. xii. q. ii. fraternitas B. Et de
hoc vide infra sponsalia. xi. q. in
apit. in quib9.

Herogatio. Vi
de supra. adoptio.

Hrs. De arte
notoria. vide infra sortile
gum. ii. q. i. De artificibus facienti
bus a vendentibus gladios. bali
stas. venena. taxillos. aleas. farta
a hmoi. vide infra. negotiatio. xi.
v. q. se.

Hassiu9. Al
fassiui fuerunt a forte ad
huc sunt quidā infideles qui ex q
busdā falsis opinionib9: defacili
mittebant ad occidēdū quemli
bet xpianum: non curantes si ob
hoc occidendi essent ipsi. Contra
quorū pestem statuit inno. q. rtus
q quicunq; princeps vel platus
vel alia psona aliquē xpianū p
assassiuos interfici fecerit: vel mā

dauerit: etiā si mors non fuerit sē
secuta a qui assassiuos receptaue
rint vel occultaerint: non solum
excommunicationis a depositionis
incurrant sententias ipso facto:
sed sint etiam cū omnibus suis bo
nis xpianis expositi: a ppetuo dis
fidati: ita q ex quo de pbedis vel
aliqua pbeditoz pbabilius osti
terit documentis: nulla alia excoi
cationis. depositionis seu diffidatio
nis sententia requiratur: sed beneficia
a taliū p illos ad quos pūnet col
latio libere offerantur. ex. de hoi. p
humanit. li. vi.

Hstucia scdm
tho. ii. q. l. v. dicitur cu
quis ad osequendū aliquem finē
bonū vel malū vitatur nō veris vijs
sed simulatis a apparentib9. Non
enim o3 etiā ad finem bonū falsis
vijs a simulatis puenire: s3 veris.
Vñ astucia etiā si ordinetur ad bo
num est peccatū. ii. q. i. Chorin. iiii. Ab
dicam9 occulta de decoris: non am
bulantes in astucia: neq; adulte
rantes verbū dei. Aliqñ vero ppter
similitudinē accipit in bonum. p
uer. vt datur puulis astucia: s3
pprie accipitur in malo. sic a pbs
dicat. vi. et b. A. Idem in sum. con. li.
iii. ti. xxxiiij. q. cccxxij. Abuertend
tñ q sine mendacio a lesione iusti
cie alteri9 licet vti vtili simulacōe.
exemplo multoz sanctorū patrū
a ipius xpi vt dicit ihero. xxij. q.
ii. vtilem. B. De dolo aut a fraude
q sunt xpianqua astucie vide infra
dokus. a infra. fraus.

Avaricia et cu

piditas vtrū sit pccm. **R.** fm tho. ij. ij. q. cxviii. Sic. Nam bo
num hōis circa exteriora o3 qd cōsi
stat in quadā mensura. s. vt qrat
habere exteriores diuitias put ne
cessaria sūt ad vitam eius fm suā
ordinem. Et ideo in excessu eius
mēsure cōsistit pccm: dum. s. aliq3
supra debitu modū vult eas acq
tere vel retinere: qd pccat ad rati
onē auaricie. q. diffinit esse immo
derat amor hūdi. A. Idē in sum. con.
li. iij. ti. xij. q. v. B

Sed vtrū sit mortale. **R.** fm
tho. vbi supra. Auari
tia pōt capi dupliciter. Vno mō
q. aliquis recipiat vel retineat in
iuste ēs alienas: qd pccat ad ra
pina vel furtu: a sic ex suo genere
est pccm mortale. Contingit tñ in
hoc casu q. ē veniale ppter imperfe
ctionē actus. sicut de furto dicitur
infra furtu. f. iij. Alio modo pōt ac
cipi auaricia fm q. importat mor
dinatu amorē diuitiaru: qui si in
tīm crescit q. preferat caritati vt. s.
ppter amorē diuitiaru aliq3 nō ve
reat facere o3ra amorē dei a. primi
erit pccm mortale. Si autē morbia
tio amoris in hoc cōsistat vt. s. hō q.
uis supflue diuitias amet: non p
ferat eaz amorē amorē diuino. s.
q. ppter diuitias non velit aliquid
facere o3ra deū a. primū sic est pec
catū veniale. A. Idē in sum. con. eo.
ti. q. ij. p. diuersa verba. s. q. auari
cia aut opponit iusticie: a est pec
catū mortale. aut opponit liberali

tati: a sic est mō: le vel veniale vt in
ij. membro. **S.** de hoc pleni⁹ d2 in
quadriga. **B.** Auar⁹ seu cupidus
ordinari nō d3 Vide infra: ordina
bus. f. xi.

Baptism⁹

pmo quo ad sub
stantiā a formā.
Quid ē baptism⁹
R. Est ablutio fa

cta prescripta forma verbo vt po
nit mgt. iij. sen. dis. iij. Vel quasi
eodē mō fm aug. Baptism⁹ est tin
ctio in aqua vltovite scificata. De
cuius sba sunt tria. s. materia ele
menti. forma verbi: a intentio mi
nistri copulans formam materie
Vnde aug. Accedit verbū ad ele
mentū a sit sacramentū. q. v. de tē
te. A. Idē in sum. con. li. iij. ti. xliij
q. ix. B

Baptismi forma hec ē.
Ego te bap
tizo in noīe pātis a filij a spūs sancti.
extra de bap. c. 4. A. In sum. cō. co.
ti. q. x. addit Amen. Dī tñ ibi q. n
est de sba B

Sed qd si mutet hec forma
R. fm tho. in. iij. d. iij
Nulli h3 mutare qntū ad id qd ē de
cētia forme. a si mutet: nihil agi
tur a preter hoc culpa incurrit. Si
vo aliqd qd pccat ad formā ex so
la de cōmūacōe ecclē mutet: nihilo
min⁹ ē sa cōm: s. culpa incurrit. ve
tū ab apłis q. baptizabāt in noīe
xpi nō fuit mutata fōē qntū ad in
telligē: sed solū qntū ad vocē. Nec